

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. став 1. тач. 6, 11. и 16. Устава Републике Србије („Сл. Гласник РС”, бр. 98/2006), којим је предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, контролу законитости располагања средствима правних лица, финансијску ревизију јавних средстава, прикупљање статистичких и других података од општег интереса и организацију, надлежности и рад републичких органа.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Област јавних набавки у Републици Србији уређена је Законом о јавним набавкама („Службени гласник РС”, бр. 124/12, 14/15 и 68/15). Основни текст Закона о јавним набавкама ступио је на снагу 6. јануара 2013. године, а почео је да се примењује од 1. априла 2013. године. Закон о јавним набавкама има 178 чланова који су подељени на 11 глава и садржи три прилога који су саставни део овог закона.

Од ступања на снагу, Закон о јавним набавкама је два пута измењен. Прва измена, Закон о изменама и допуни Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, број 14/15), садржи укупно четири члана и ступио је на снагу 12. фебруара 2015. године. Друга измена, Закон о изменама и допунама Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, број 68/15), има 92 члана и ступио је на снагу 12. августа 2015. године.

На основу Закона о јавним набавкама Влада је донела следеће подзаконске акте:

1) Одлуку о утврђивању Списка наручилаца из члана 2. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, број 97/15);

2) Уредбу о предмету, условима, начину планирања централизованих јавних набавки и спровођењу поступка јавне набавке од стране Управе за заједничке послове републичких органа као тела за централизоване јавне набавке („Службени гласник РС”, број 93/15);

3) Одлуку о утврђивању Списка наручилаца за чије потребе Управа за заједничке послове републичких органа спроводи централизоване јавне набавке („Службени гласник РС”, број 12/15);

4) Уредбу о поступку јавне набавке у области одбране и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 82/14 и 41/15) и

5) Уредбу о утврђивању општег речника набавки („Службени гласник РС”, број 56/14).

Управа за јавне набавке донела је следеће подзаконске акте:

1) Правилник о форми плана јавних набавки и начину објављивања плана јавних набавки на Порталу јавних набавки („Службени гласник РС”, број 83/15);

2) Правилник о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова („Службени гласник РС”, број 86/15);

3) Правилник о форми и садржини захтева за мишљење о основаности примене преговарачког поступка („Службени гласник РС”, бр. 29/13 и 83/15);

4) Правилник о садржини акта којим се ближе уређује поступак јавне набавке унутар наручиоца („Службени гласник РС”, број 83/15);

5) Правилник о садржини одлуке о спровођењу поступка јавне набавке од стране више наручилаца („Службени гласник РС”, број 83/15);

6) Правилник о начину и програму стручног оспособљавања и начину полагања стручног испита за службеника за јавне набавке („Службени гласник РС”, бр. 77/14 и 83/15);

7) Правилник о грађанском надзорнику („Службени гласник РС”, број 29/13) и

8) Правилник о садржини извештаја о јавним набавкама и начину вођења евиденције о јавним набавкама („Службени гласник РС”, број 29/13).

Министарство надлежно за послове финансија и привреде донело је:

1) Правилник о начину доказивања испуњености услова да су понуђена добра домаћег порекла („Службени гласник РС”, број 33/13) и

2) Правилник о садржини Регистра понуђача и документацији која се подноси уз пријаву за регистрацију понуђача („Службени гласник РС”, број 75/13).

Закон о јавним набавкама представља општи нормативни оквир којим је уређен систем јавних набавки у Републици Србији. Наведеним законом се уређују поступци закључења уговора о јавној набавци и оквирних споразума, ради набавке добара, радова или услуга, правна заштита у вези са тим поступцима, као и начин рада и облик организовања Комисије за заштиту права понуђача.

Важећим Законом о јавним набавкама успостављен је законодавни оквир у области јавних набавки у Републици који је у великој мери у складу са законодавством Европске уније, односно успостављен је систем који омогућава поштовање основних начела слободе кретања добара, слободе пословног настањивања и слободе пружања услуга и начела која из њих произлазе, као што су начело економичности и ефикасности, начело обезбеђивања конкуренције и забрана дискриминације, начело транспарентности поступка јавне набавке, начело једнакости привредних субјеката.

У том смислу значајно је истакнути да је у Извештају Европске комисије о напретку Републике Србије из 2018. годину наведено, поред осталог, да је потребно уложити значајне напоре у свим сегментима како би се унапредила конкурентност, ефикасност и транспарентност у поступцима јавних набавки, с тим да у наредном периоду, Србија нарочито треба да брзо спроведе стратегију развоја јавних набавки.

Наиме, Стратегијом развоја јавних набавки у Републици Србији за период 2014-2018. године („Службени гласник РС”, број 122/14), као један од стратешких циљева реформе јавних набавки у Републици Србији наведено је потпуно усаглашавање домаћих

прописа са директивама и другим актима Европске уније у области јавних набавки и њихово пуно спровођење у пракси.

Усклађеност законодавног оквира у области јавне набавке у Републици Србији са правном тековином Европске уније од изузетног је значаја не само због потребе да поступци јавне набавке, који представљају врло стручне и сложене поступке, буду законити и у складу начелима јавне набавке, односно транспарентни, ефикасни, да омогућавају што је могуће већу тржишну конкуренцију у поступку јавне набавке, да омогућавају једнак положај свих заинтересованих привредних субјеката, без дискриминације, нарочито малих и средњих предузећа.

Поред тога, циљ законодавног оквира јавне набавке јесте спровођење што ефикаснијих и транспарентних поступака јавне набавке да би се кроз њих остварила позитивна интеракција државе са привредним субјектима, а за добробит друштва у целини.

Предмет Нацрта закона о јавним набавкама је пре свега поступак доделе уговора и оквирних споразума у области јавних набавки, у поступцима које спроводе јавни наручиоци (Република Србија, односно републички органи; органи аутономне покрајине; органи јединице локалне самоуправе и месна самоуправа; правна лица основана у циљу задовољавања потреба у општем интересу, које немају индустријски или трговински карактер под одређеним условима у вези са финансирањем, надзором над њиховим радом или именовањем чланова њихових органа надзора или органа управљања и групе наручилаца наведених органа и/или правних лица) и секторски наручиоци - када закључују уговоре о јавној набавци добара, услуга и радова за потребе обављања секторских делатности (делатности у области водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга).

Нацрт закона о јавним набавкама садржи одредбе које су у складу са следећим актима Европске уније:

- 1) Директивом Европског парламента и Савета 2014/24/ЕУ од 26. фебруара 2014. године о јавним набавкама и стављању ван снаге Директиве 2004/18/ЕЗ;
- 2) Директивом Европског парламента и Савета 2014/25/ЕУ од 26. фебруара 2014. године о набавкама наручилаца који обављају делатности у области водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга и стављању ван снаге Директиве 2004/17/ЕЗ;
- 3) Директивом Европског парламента и Савета 2007/66/ ЕЗ од 11. децембра 2007. године којом се мења Директива Савета 89/665/ЕЕЗ и 92/13/ЕЕЗ у погледу побољшања делотворности поступака ревизије у вези са доделом јавних уговора;
- 4) Директивом Европског парламента и Савета 2009/81/ЕЗ од 13. јула 2009. године о усклађивању процедура за доделу одређених уговора о радовима, уговора о набавкама и уговора о услугама од стране наручилаца у области одбране и безбедности (поступак спровођења јавних набавки у овој области уредиће се прописом Владе).

Одређена нормативна решења из нових директива о јавним набавкама из 2014. године била су имплементирана у важећи Закон о јавним набавкама. Међутим, у национално законодавство потребно је увести сва нова решења из нових директива.

Одредбе нових директива имају за циљ повећање транспарентности и флексибилности поступака јавне набавке, смањење административног терета коришћењем електронских средстава и начином доказивања критеријума за квалитативни избор привредног субјекта (изјава о испуњености критеријума на стандардном обрасцу уместо потврде које издају надлежни органи).

Примена новог Закона о јавним набавкама, имаће за последицу значајно смањење и поједностављивање поступака у области јавне набавке, смањење административног оптерећења и на страни наручиоца и на страни понуђача, а нарочито смањењем трошкова учешћа у поступцима јавне набавке малим и средњим предузећима, који можда не располажу са одговарајућим административним и стручним капацитетима.

Значајну новину представља изјава о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта (изјава о испуњености критеријума). Наиме, Изјава о испуњености критеријума представља формалну изјаву привредног субјекта да испуњава све тражене критеријуме и да није у некој од ситуација због које се искључује или може да се искључи из поступка јавне набавке. Наведена изјава доставља се у понуди или захтеву за учешће и служи као прелиминарни доказ уместо извода и потврда које издају надлежни органи.

Циљ изјаве о испуњености критеријума је смањење административног оптерећења које настаје због захтева за израду знатног броја потврда и других докумената који су повезани са разлозима за искључење и критеријумима за избор привредног субјекта. Дакле, довољно је да привредни субјект, ради доказивања непостојања основа за искључење из поступка јавне набавке и испуњење критеријума за избор, у понуди или у пријави за учешће достави попуњени стандардни образац, као изјаву да испуњава наведене критеријуме, док ће на крају поступка само од понуђача који је поднео економски најповољнију понуду бити захтевано да достави ажурне пропратне документе, односно потврде и другу документацију којом доказује да је испунио прописане критеријуме.

Очекује се да ће поједностављење процедура у јавним набавкама и смањење трошкова учешћа имати за последицу повећање интереса малих и средњих предузећа за учествовањем на тржишту јавних набавки, што би требало да допринесе већем нивоу тржишне конкуренције, односно повећању просечног броја понуда у поступцима јавне набавке, са позитивном последицом ефикаснијег и рационалнијег трошења јавних средстава.

Нацрт закона о јавним набавкама доноси ново решење у вези са доделом уговора. У том смислу, уговор се додељује економски најповољнијој понуди на основу цене или трошкова применом приступа трошковне ефикасности или односа цене и квалитета.

Нацртом закона о јавним набавкама уводи се нови поступак јавне набавке – партнерство за иновације кога наручиоци могу да спроводе ако имају потребу за иновативним добрима, услугом или радовима, која се не може реализовати набавком производа, услугама или радовима који су доступни на тржишту. Партнерство за иновације

доприноси развоју иновативних добара, услуга или радова и њиховој накнадној набавци, под условом да је набављено у складу са степеном тражене израде и у границама трошкова који су договорени између наручиоца и учесника у партнерству. У случају потребе за иновативним добрима, радовима или услугама наручиоци ће спровести ову врсту поступка јер се уобичајеном набавком то не може постићи с обзиром да није доступна на тржишту. Развој и интеграција енергетских, транспортних, информационих, комуникационих и других технологија у појединим секторима и промовисање знања и технологија, један је од основних циљева одрживог раста и развоја. Повезивањем науке и практичне делатности, односно реалног сектора постиже се бржи развој и примена иновативних решења, на који се начин ствара додата вредност добрима, радовима или услугама.

Нацрт Закона о јавним набавкама више не предвиђа квалификациони поступак, као ни поступак јавне набавке мале вредности. Исти поступци јавне набавке примењиваће се без обзира на вредност набавке (осим набавки на које се, према њиховој вредности, Закон не примењује), с тим да се за набавке већих вредности примењују дужи рокови за достављање понуда и пријава за учешће и сл.

Такође, уређују се и систем динамичне набавке, као техника и инструмент у поступцима јавних набавки који наручилац може да успоставља и води, користећи искључиво електронска средства, за куповину уобичајених предмета набавке који су општедоступни на тржишту и који као такви задовољавају потребе наручиоца.

Нацрт закона о јавним набавкама доноси правило да се сва комуникација и размена података у поступку јавне набавке, према прописаној динамици, спроводи електронским средствима на Порталу јавних набавки. У том смислу предложеним Законом о јавним набавкама Република Србија усклађује се са захтевима из директива Европске уније. Што се електронске јавне набавке тиче треба нагласити да су у Републици Србији већ имплементирана одређена решења која као обавезна уводе нове директиве (на пример: електронска објава огласа о јавним набавкама, електронска доступност конкурсне документације и сл.). Новина коју доноси Нацрт закона о јавним набавкама су такође електронско подношење понуда и пријава за учешће, електронски каталози, као могућност за наручиоца да у поступку јавне набавке, у случајевима када се користе електронска средства, захтева или дозволи да се понуде подносе у форми електронског каталога или да понуде садрже електронски каталог. Електронски каталог који саставља кандидат или понуђач, да би могао да учествује у поступку јавне набавке, у складу са техничким спецификацијама и у облику који је наручилац одредио у документацији о набавци.

Уводе се нова изузећа од примене Закона о јавним набавкама сагласно одредбама нових директива, на пример, у односу на уговоре који се додељују заједничком подухвату (*joint venture*) или секторском наручиоцу који је саставни део заједничког подухвата; набавке у области одбране и безбедности; услуге цивилне одбране, цивилне заштите и услуге спречавања опасности, које пружају непрофитне организације, односно удружења, осим услуге превоза пацијената возилом хитне помоћи; услуге превоза путника железницом или метроом и др.

Постојећа пракса указује и на потребу за одређеним изменама у систему правне заштите како би се обезбедила већа заштита права привредних субјеката. У том смисли, одредбе Нацрта закона у делу којим се регулише правна заштита у поступцима јавних набавки, сачињене су у циљу унапређења постојећег система, са тежњом прописивања јасних правила поступања за све учеснике у поступцима како би се обезбедио ефикасан правни механизам који ће дати жељене резултате. Пре свега у смислу ефективног отклањања незаконитости у току самих поступака јавних набавки, али и у смислу превентивног деловања, те адекватног санкционисања различитих облика незаконитог поступања чије се постојање утврди у одговарајућој процедури. Одредбе су формулисане полазећи од успостављеног система заштите права у Републици Србији и постојећих процедура, а уважавајући одредбе важећих директива ЕУ у области јавних набавки.

Захтев за заштиту права представља једино правно средство које понуђачи имају на располагању у циљу санирања последица евентуално незаконитог или неправилног поступања наручилаца у току самог поступка јавне набавке, које по својој природи и функцији представља најефикаснији начин за успостављање правне сигурности и стабилног система јавних набавки у који понуђачи могу имати поверење са становишта стварања објективних и реалних претпоставки за законито спровођење поступака, које ће осигурати њихово конкурентно учешће у овим поступцима. Наведено се посебно односи на категорију малих и средњих предузећа, као учесника у поступцима јавних набавки, која у односу на категорију великих понуђача, поседују ограничене ресурсе које могу да користе у сврху стварања услова за шири приступ тржишту, а што је све доминантнији тренд промовисан и важећим директивама Европске уније за област јавних набавки.

У том смислу, предлогом закона предвиђена су процесна решења која поступак заштите права чине широко доступним понуђачима заинтересованим за учешће у поступцима јавних набавки, како би се остварила базична сврха овог контролног механизма, која се са једне стране састоји у заштити права понуђача установљених законом, а са друге стране у успостављању ефективног и ефикасног надзора над законитошћу радњи наручиоца предузетих у поступку јавне набавке и тиме контроле законитог трошења значајних јавних средстава којима наручиоци располажу.

Такође, предложена процесна решења дефинисана су водећи рачуна о потреби да се поступци јавних набавки спроводе што ефикасније, те је с тим у вези и настојање да се кроз одредбе закона обезбеди процесна дисциплина свих учесника, како широка доступност заштите права не би резултирала негативним ефектима на укупну ефикасност поступака заштите права, а тиме и самих поступака јавних набавки.

Поступак заштите права покреће се пред наручиоцем, који има могућност да одлучи о захтеву и уколико нађе да постоје одређени пропусти у његовом поступању сам исте отклони у кратком року, а ако то не учини, о захтеву за заштиту права одлучује Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки, као самосталан и независан орган Републике Србије који обезбеђује заштиту права у поступцима јавних набавки. Против одлука овог органа може се поднети тужба Управном суду.

Ступањем на снагу овог закона Управа за јавне набавке ће наставити са радом као Канцеларија за јавне набавке.

Мониторинг над радом наручилаца обављаће Канцеларија за јавне набавке у циљу спречавања, откривања и отклањања неправилности које могу да настану или су настале у примени Закона о јавним набавкама.

Надзор над извршењем уговора о јавним набавкама обављаће Министарство финансија.

Кључне измене Нацрта закона о јавним набавкама су:

1) прагови за примену закона, односно прагови до којих се закон не примењује, као и европски прагови;

2) уведени нови критеријуми за доделу уговора у поступку јавне набавке;

3) начин доказивања критеријума за квалитативни избор привредног субјекта –изјава привредног субјекта на стандардном обрасцу да испуњава све тражене критеријуме и да није у некој од ситуација због које се искључује или може да се искључи из поступка јавне набавке уместо извода и потврда које издају надлежни органи;

4) комуникација електронским средствима – комуникација и размена података у поступку јавне набавке електронским средствима на Порталу јавних набавки;

5) партнерство за иновације - нова врста поступка јавне набавке у циљу развоја и набавке иновативних добара, радова или услуга;

6) електронски каталог;

7) посебан режим за набавку друштвених и других посебних услуга;

8) измене уговора о јавној набавци за време његовог трајања и разлози за његов раскид;

9) организација и начин обављања послова централизованих јавних набавки, помоћних послова јавних набавки и других послова;

У делу Нацрта закона о правној заштити, кључне измене односе се на:

1) суштински се разликују два рока, тј. један који се односи на захтеве за заштиту права чијим подношењем се оспоравају радње наручиоца у вези са одређивањем врсте поступка, садржином јавног позива и конкурсном документацијом и други који се односи на захтеве за заштиту права чијим подношењем се оспоравају радње наручиоца предузете након истека рока за подношење понуда или пријава, и који се подносе након објављивања одлуке наручиоца на Порталу јавних набавки, односно након пријема одлуке у случајевима када објављивање на Порталу јавних набавки није предвиђено овим законом;

2) могућност да се о наводима изнетим у захтеву за заштиту права изјасни и понуђач којем је додељен уговор о јавној набавци;

3) активна легитимација за подношење захтева за заштиту права је утврђена на начин да не доводи у питање право привредних субјеката, кандидата, односно понуђача да користе законом прописана средства у циљу заштите својих права у поступцима јавних набавки и спречавања незаконитог поступања наручилаца, а обезбеђено је да у јавном интересу ово правно средство могу да употребе Канцеларија за јавне набавке, Државна ревизорска институција и јавни правобранилац, када у вршењу својих овлашћења сазнају за неправилности у поступцима јавних набавки;

4) омогућено је подношење захтева за заштиту права којим се оспорава законитост доделе уговора применом одредби овог закона којима су прописани услови за изузеће од његове примене (чл. 11. до 21.), односно законитост закључења таквог уговора што до сада није било обухваћено правном заштитом;

5) као опште правило, успостављено је суспензивно дејство поднетог захтева за заштиту права на даљи ток поступка јавне набавке;

6) за наручиоца је утврђено законско овлашћење да донесе решење којим усваја захтев за заштиту права и делимично поништава поступак јавне набавке ако сматра да су изнети наводи основани, док у свим осталим случајевима (ако наручилац сматра да основаност изнетих навода може да има за последицу поништење поступка јавне набавке у целини или ако сматра да изнети наводи нису основани), о захтеву за заштиту права одлучује Републичка комисија;

7) одређен је јединствен износ таксе за подношење захтева за заштиту права којим се оспоравају радње наручиоца у вези са одређивањем врсте поступка, садржином јавног позива и конкурсном документацијом, односно за који се подноси у случају спровођења преговарачког поступка без објављивања јавног позива а којим се оспоравају радње наручиоца у вези са одређивањем врсте поступка, садржином обавештења о спровођењу преговарачког поступка, позива за подношење понуда и конкурсном документацијом.

8) у случају непоштовања процесне дисциплине приликом спровођења поступка заштите права установљено је законско овлашћење за Републичку комисију да изриче новчане казне наручиоцима и подносиоцима захтева;

9) установљено је законско овлашћење за Републичку комисију да поништи уговор о јавној набавци из разлога утврђених овим законом;

10) прописано је да је приликом подношења захтева за заштиту права наручиоцу подносилац захтева је дужан да достави доказ о уплати таксе, а у супротном такав захтев ће се одбацити решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев;

11) прописано је да ће се ако у садржини поднетог захтева за заштиту права који је у име странке поднео пуномоћник постоје недостаци који онемогућавају даље поступање, такав захтев одбацити решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев;

12) прописано је да ће се ако у случају кад наручилац не поступи на један од начина прописаних одредбама закона подносилац захтева не иницира наставак поступка пред Републичком комисијом у року који је прописан законом, сматрати да поступак заштите права није ни започет.

Нацрт закона о јавним набавкама израђен је у складу с Јединственим методолошким правилима за израду прописа које је донела Народна скупштина Републике Србије („Службени гласник РС”, број 21/10). Састоји се од укупно 247 чланова који су распоређени у деветнаест глава (основне одредбе, поступци јавне набавке; технике и инструменти у поступцима јавних набавки; посебни режими набавке; централизоване и заједничке јавне набавке; рачунање и одређивање рокова; припрема за спровођење поступка јавне набавке; објављивање и транспарентност; избор учесника и додела уговора; извршење уговора; јавне набавке у области одбране и безбедности; секторске делатности; понуде које обухватају производе пореклом из трећих држава и односи са тим државама; Канцеларија за јавне набавке; Портал јавних набавки; стручно оспособљавање и усавршавање за обављање послова јавних набавки; правна заштита; казнене одредбе и прелазне и завршне одредбе). Нацрт закона садржи и 9 прилога (списак делатности у грађевинарству; списак војне опреме и списак добара које набављају јавни наручиоци у области одбране; захтеви који се односе на алате и уређаје за електронски пријем понуда, пријава за учешће, као и планова и пројеката у вези са конкурсима за дизајн; садржина огласа о јавној набавци; садржина позива за подношење понуде, учешће у дијалогу, преговарање или за подношење пријава; друштвене и друге посебне услуге; списак међународних конвенција у области социјалног и радног права и конвенција о заштити животне средине; списак правних аката Европске уније).

С обзиром на изнето, очекује се да ће доношење овог закона убрзати спровођење и повећање ефикасности и транспарентности поступака јавних набавки, а самим тим до веће тржишне конкуренције у поступцима јавних набавки, односно повећања броја учесника у поступцима јавних набавки. Такође, очекује се да ће доношење овог закона омогућити већи степен правне заштите учесника у поступцима јавних набавки и већу контролу наручилаца приликом спровођења поступка јавне набавке.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Члан 1.

Овим чланом уређује се област примене Закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Закон). У том смислу Закон уређује правила о поступцима јавних набавки које спроводе наручиоци или други субјекти у случајевима одређеним Законом, ради закључивања уговора о јавној набавци добара, услуга или радова, оквирног споразума као и спровођења конкурса за дизајн. Такође, прописано је шта се сматра јавном набавком, у смислу овог Закона.

Саставни део Закона су Прилози од 1 до 9.

Чл. 2. до 4.

Овим члановима дефинишу се поједини појмови који се користе у смислу овог закона. Тако нпр. појам „привредни субјекти” требало би тумачити у ширем смислу као свако лице или групу лица који на тржишту нуди добра, услуге или радове.

У смислу овог закона јавни наручиоци су: Република Србија, односно републички органи; органи аутономне покрајине; органи јединице локалне самоуправе и месна самоуправа; правна лица основана у циљу задовољења потреба у општем интересу, који немају индустријски или трговински карактер уколико се испуњава било који од следећих услова: да се више од 50% финансира од средстава јавног наручиоца, да надзор над радом тог правног лица врши јавни наручилац, да више од половине чланова органа надзора или органа управљања тог правног лица именује јавни наручилац; као и групе претходно наведених наручилаца.

Такође, Закон дефинише и појам секторског наручиоца, а то су: јавни наручиоци који обављају секторску делатност; привредна друштва која обављају секторску делатност над којима јавни наручилац може имати директно или индиректно преовлађујући утицај на основу својине над њиме, финансијског удела или правила на основу којих је уређено; као и други субјекти који обављају секторску делатност на основу искључивих или посебних права.

У члану се наводи шта се сматра преовлађујућим утицајем, те се такође дефинише шта се сматра, а шта се не сматра посебним или искључивим правом у смислу истог члана, којим се ограничава обављање секторске делатности на једног или више субјеката и који значајно утиче на могућност других субјеката да обављају такву делатност.

Чл. 5. до 10.

Овим члановима прописују се начела јавне набавке.

Један од циљева прописа у подручју јавне набавке јесте обезбеђивање конкуренције и забране дискриминације, те наручилац не може да ограничи конкуренцију са намером да одређене привредне субјекте неоправдано стави у повољнији или у неповољнији положај, а посебно не може онемогућавати било којег привредног субјекта да учествује у поступку јавне набавке коришћењем дискриминаторских критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, техничких спецификација и критеријума за доделу уговора.

С обзиром да је у питању трошење јавних средстава потребно је обезбедити транспарентност поступка јавне набавке, као и једнакост привредних субјеката. У том смислу од изузетне важности су начела јавне набавке које прописују ови чланови Закона.

Приликом спровођења поступка јавне набавке наручиоци су дужни поштовати начело економичности и ефикасности, те прибављати добра, услуге и радове одговарајућег квалитета, при том водећи рачуна о економичном трошењу јавних средстава

Члан 11. до 13.

Овим члановима прописани су општи изузеци од примене закона. Наиме, предвиђено је да се одредбе овог закона не примењују на: јавне набавке и конкурсе за дизајн које су наручиоци обавезни да спроведу у складу са поступцима набавки установљеним међународним уговором или другим актом на основу којег је настала међународна обавеза или у складу са поступцима набавки установљеним од стране међународних организација; јавне набавке и конкурсе за дизајн који се спровode у складу са правилима о набавци које одређује међународна организација или финансијска институција, која у потпуности финансира наведене набавке и конкурсе за дизајн; куповину и закуп земљишта постојећих грађевинских објеката и других непокретности, као и права у вези са њима; куповину времена за телевизијско, односно радијско емитовање, односно времена за емитовање програмских садржаја, које наручилац додељује пружаоцу медијских услуга; услуге арбитраже и споразумног решавања спорова; одређене правне услуга; услуге оверавања и потврђивања исправа које пружају јавни бележници; финансијске услуге у вези са издавањем, продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената у смислу закона којим се уређује тржиште капитала; зајмове и кредите, без обзира да ли су у вези са продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената; уговоре који се закључују у складу са одредбама закона којим се уређују права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада; услуге цивилне одбране, цивилне заштите и услуге спречавања опасности, које пружају непрофитне организације, односно удружења обухваћене CPV ознакама, осим услуга превоза пацијената возилом хитне помоћи; услуге превоза путника железницом и метроом; услуге које пружа наручилац или група наручилаца на основу искључивог права, које им је додељено или произилази из закона или подзаконског акта; набавке намењене даљој продаји или изнајмљивању трећим лицима на тржишту, под условом да наручилац нема искључиво или посебно право продаје или изнајмљивања предмета набавке и да други субјекти могу под једнаким условима да врше продају или изнајмљивање предмета набавке трећим лицима; услуге истраживања и развоја изузев када су предмет јавне набавке услуге истраживања и развоја обухваћене CPV ознакама 73000000-2 до 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 и 73430000-5 под условом да корист остварује искључиво наручилац, односно да су намењене искључиво његовој употреби и обављању његових послова и да наручилац у целости финансира те услуге.

Овим законом прописују се и изузеци за одређене уговоре између повезаних субјеката. Наиме, одређени уговори које наручиоци закључују са другим правним лицем, изузети су од примене Закона, под одређеним условима, односно уколико наручилац врши контролу над тим правним лицем сличану контроли коју врши над својим организационим деловима, ако правно лице над којим наручилац врши контролу више од 80% својих активности врши у циљу обављања послова које му је наручилац поверио или које су му поверила друга правна лица над којима тај наручилац врши контролу и уколико у контролисаном правном лицу нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај на доношење одлука, односно спречавање доношења одлука, у складу са важећим прописима.

Закон се такође не примењује на уговоре које наручилац закључује са другим правним лицем над којим наручилац не врши контролу уколико су испуњени услови: да и наручилац заједно са другим наручиоцима врши контролу над тим правним лицем сличан оној коју врши над својим организационим деловима.

Члан 14.

Овим чланом прописани су посебни изузеци за јавне наручиоце, те одредбе овог закона јавни наручиоци не примењују на: набавке чија је искључива и непосредна намена омогућавање јавном наручиоцу да обезбеди или искоришћава јавну комуникациону мрежу или пружа јавности једну или више електронских комуникационих услуга у смислу закона којим се уређују електронске комуникације; набавку услуга централне банке; куповину, развој, продукцију или копродукцију програмског садржаја намењеног за аудио-визуелне медијске услуге или медијске услуге радија које додељује јавни наручилац који је пружалац медијске услуге, у смислу закона којим се уређују електронски медији, као и друге набавке предвиђене овим чланом Закона.

Члан 15.

Овим чланом је прописано на набавку којих радова и услуга се примењују одредбе овог Закона, када те набавке више од 50% субвенционише или суфинансира један или више јавних наручилаца

Јавни наручилац који субвенционише или суфинансира овакве уговоре дужан је да обезбеди примену овог закона, ако он сам не додељује такав уговор или ако уговор додељује у име и за рачун другог субјекта.

Члан 16.

Овим чланом Закона прописују се посебни изузеци за секторске наручиоце, те се тако одредбе овог закона не примењује на набавке које секторски наручиоци спроводе у сврху која не укључује обављање њихових секторских делатности или обављање тих делатности у иностранству, под условом да то не укључује употребу мреже или територије унутар Републике Србије и Европске уније, затим набавке воде за пиће од стране секторског наручиоца који обавља делатност из члана 167. став 1. овог закона и набавке енергије или горива за производњу енергије од стране секторског наручиоца који обавља делатност из члана 165. став 1, члана 166. став 1. и члана 171. овог закона.

Члан 17.

Овим члановима прописано је да се одредбе Закона не примењују на уговоре које секторски наручилац закључује са повезаним друштвом или које заједнички подухват (joint venture), који је организовало више секторских наручилаца у сврху обављања секторских делатности, додељује друштву које је повезано с једним од тих секторских наручилаца, за набавку *услуга* - под условом да најмање 80% просечног укупног промета повезаног

друштва током претходне три године, узимајући у обзир све услуге које оно пружа, потиче од пружања услуга секторском наручиоцу или другим друштвима са којима је повезано, *добара* - под условом да најмање 80% просечног укупног промета повезаног друштва, током претходне три године, узимајући у обзир сву робу коју оно испоручује, потиче од испоруке добара секторском наручиоцу или другим друштвима са којима је повезано и *радова* - под условом да најмање 80% просечног укупног промета повезаног друштва током претходне три године, узимајући у обзир све радове које је оно изводило, потиче од извођења радова секторском наручиоцу или другим друштвима са којима је повезано.

Ако два или више друштава повезаних са секторским наручиоцем са којим чине привредну групу пружа исте или сличне услуге, добра или радове, проценат се израчунава узимајући у обзир укупни промет који потиче од пружања услуга, испоруке добара или извођења радова тих повезаних друштава.

Повезано друштво у смислу овог Закона је свако друштво чији се годишњи финансијски извештаји консолидују с годишњим финансијским извештајима секторског наручиоца, у складу са прописима којима се уређује рачуноводство, изузев уколико се на њега не примењује обавеза консолидовања годишњих финансијских извештаја са годишњим финансијским извештајима секторског наручиоца. У том смислу повезано друштво је свако друштво које може директно или индиректно бити подложно преовлађујућем утицају секторског наручиоца или може имати преовлађујући утицај на секторског наручиоца или је заједно са секторским наручиоцем под преовлађујућим утицајем другог друштва на основу својине над њиме, финансијског удела или правила на основу којих су та друштва уређена.

Чл. 18. и 19.

Овим члановима прописано је да у случају да је више секторских наручилаца организовало заједнички подухват (*joint venture*) у циљу обављања секторских делатности за време од најмање три године и ако акт, којим је заједнички подухват организован, условљава да секторски наручиоци који чине заједнички подухват буду његов саставни део најмање исто толико времена, одредбе овог закона не примењују се на уговоре које додељује заједнички подухват једном од тих секторских наручилаца или које додељује секторски наручилац заједничком подухвату чији је он саставни део.

Под изразом заједнички подухват (*joint venture*) подразумева се акт на основу кога се више секторских наручилаца организовало у сврху обављања секторских делатности.

Чл. 20. и 21.

Члан 20. садржи одредбе о посебним изузецима од примене овог закона у области одбране и безбедности. Тако су нпр. чланом 20. став 1. тачка 1) Закона изузети уговори на које се примењују посебна правила набавки, у складу са међународним уговором или аранжманом који се односи на размештај снага и тиче се активности Републике Србије, државе чланице Европске уније или треће државе. Овим чланом прописани су и други изузеци из области одбране и безбедности.

Такође, члан 21. прописује посебне разлоге када се Закон не примењује, а који је везан за заштиту битних безбедносних интереса Републике Србије.

Чл. 22. до 26.

Овим члановима Закона одређују се питања доделе мешовитих уговора и то: уговора који обухватају различите предмете набавке (добра, услуге, радови); уговора на које се примењују различита правила набавке; уговора које додељују секторски наручиоци; као и уговора са елементима одбране и безбедности.

Чл. 27. и 28.

Овим члановима утврђују се прагови до којих се закон не примењује, као и европски прагови.

Прагови до којих се закон не примењује, утврђени су у различитом износу за набавке које спроводе јавни наручиоци, набавке секторских наручилаца, набавке у дипломатским мисијама и дипломатско-конзуларним представништвима, као и набавке друштвених и других посебних услуга када их спроводи јавни наручилац, а посебно када их спроводи секторски наручилац.

Европски прагови утврђени су у складу са директивама Европске уније и то Директивом 2014/24/ЕУ Европског парламента и Савета о јавним набавкама, Директивом 2014/25/ЕУ о набавкама наручилаца који обављају делатности у области водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга у зависност од врсте наручиоца и врсте уговора, као и Директивом 2009/81/ЕУ о усклађивању поступака набавке за одређене уговоре о радовима, уговоре о набавци добара и уговоре о услугама које склапају јавни наручиоци или наручиоци у области одбране и безбедности.

Министарство надлежно за послове финансија утврђује одговарајуће вредности европских прагова у динарима, на основу вредности прагова које објављује Европска комисија у Службеном листу Европске уније.

Чл. 29. до 36.

Овим члановима Закона уређује се начин одређивања процењене вредности јавне набавке и подела набавке у партије, одређивање процењене вредности код оквирног споразума, система динамичне набавке и партнерства за иновације, одређивање процењене вредности јавне набавке добара, одређивање процењене вредности јавне набавке услуга, одређивање процењене вредности јавне набавке радова, одређивање процењене вредности јавне набавке по партијама.

Процењена вредности предмета јавне набавке исказује се у динарима, без пореза на додату вредност, а обухвата процену укупних плаћања које ће извршити наручилац, укључујући све опције уговора и могуће продужење уговора, уклоки је предвиђено у конкурсној документацији.

Наручилац не може да одређује процењену вредност предмета јавне набавке, нити може да дели предмет јавне набавке на више набавки са намером избегавања примене овог законаре.

Члан 37.

Овим чланом Закона прописане су резервисане јавне набавке. Одредба овог члана представља тзв. позитивну дискриминацију те омогућава наручиоцима да резервишу право учешћа у поступку јавне набавке за привредне субјекте чији је основни циљ професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом који су организовани у складу са законом којим се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом и привредне субјекте чији је основни циљ друштвена и професионална интеграција лица у неповољном положају који су организовани у складу са законом којим се уређује социјално предузетништво и запошљавање у социјалним предузећима, ако најмање 50% запослених лица у тим привредним субјектима или у оквиру програма запошљавања чине особе с инвалидитетом или лица у неповољном положају.

Наручилац је дужан да у позиву за учешће наведе да се спроводи резервисана јавна набавка.

Такође, прописано је да привредни субјект мора да докаже наручиоцу да испуњава услове уписом у одговарајући привредни регистар, потврдом надлежног органа или на други одговарајући начин.

Чл. 38. до 43.

Овим члановима уређује се заштита података, документација и евидентирање поступка.

Наручилац предузима одређену заштиту података те је у том смислу дужан да чува као поверљиве све податке које је привредни субјект учинио доступним наручиоцу у поступку јавне набавке и које је као такве означио, у складу са законом којим се уређује заштита пословне тајне или представљају тајне податке у смислу закона којим се уређује тајност података, укључујући али не ограничавајући се на техничке или пословне тајне као и да чува као пословну тајну податке о привредним субјектима заинтересованим за учешће у поступку јавне набавке и податке о поднетим понудама до отварања понуда.

Наручилац може да захтева заштиту поверљивости података које привредним субјектима ставља на располагање, уколико ти подаци представљају пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или представљају тајне податке у смислу закона којим се уређује тајност података. Лице које је примило податке одређене као поверљиве дужно је да их чува и штити, без обзира на степен те поверљивости.

Наручилац је дужан да, у складу са прописима који уређују област документарне грађе и архива, чува целокупну документацију везану за јавне набавке и то најмање пет

година од закључења појединачног уговора о јавној набавци или оквирног споразума, односно пет година од обустављања или поништења поступка јавне набавке.

Документација представља било који документ који је настао током планирања јавне набавке, спровођења поступка јавне набавке и извршења уговора о јавној набавци.

Чл. 44. до 48.

Овим члановима прописана је комуникација у поступку јавне набавке. Наручилац и привредни субјекти у поступку јавне набавке комуникацију врше путем Портала јавних набавки, односно путем поште, курирске службе и електронским путем – слањем електронске поште. Овим члановима прописано је шта се подразумева под комуникацијом и разменом података на Порталу јавних набавки. Затим су прописани случајеви када комуникација и размена података на Порталу јавних набавки нису обавезни, односно када се комуникација одвија путем поште, курирске службе, односно њиховим комбиновањем са електронским средствима.

Изузетно, комуникација наручиоца и привредних субјеката у поступку јавне набавке, може да се врши усменим путем ако се та комуникација не односи на битне елементе поступка јавне набавке и ако овим законом другачије није прописано, под условом да је њен садржај у задовољавајућој мери документован.

Такође, наручилац може да захтева коришћење алата и уређаја који нису широко доступни, под условом да понуди алтернативно средство приступа. Наручилац може да у случају уговора о јавној набавци радова или спровођења конкурса за дизајн захтева коришћење посебних електронских алата попут виртуелних приказа модела зграде или сл, с тим да тада мора да омогући алтернативно средство приступа, док такви алати не постану општедоступни.

Чл. 49. до 50.

Наведени чланови садрже одредбе о спречавању корупције и сукоба интереса. Наручилац је у обавези да предузме све потребне мере како не би дошло до корупције у планирању јавних набавки, у поступку јавне набавке или током извршења уговора о јавној набавци, како би се корупција правовремено открила, како би биле отклоњене или умањене штетне последице корупције и како би учесници у корупцији били кажњени, у складу са законом.

Наручилац је дужан да ближе уреди начин поступања; правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица у поступцима набавке (планирању, припреми, спровођењу, уговарању и праћењу извршења), начин комуникације; начин спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

Наручилац је дужан да предузме све мере у циљу утврђивања, спречавања и отклањања сукоба интереса у вези са поступком јавне набавке, да би се избегло нарушавање

начела обезбеђења конкуренције и једнакости привредних субјеката. Сукоб интереса између наручиоца и привредног субјекта обухвата ситуације у којима представници наручиоца, који су укључени у спровођење тог поступка или могу да утичу на исход тог поступка, имају директан или индиректан финансијски, економски или други лични интерес, за који би се могло сматрати да доводи у питање њихову непристрасност и независност у том поступку.

Сукоб интереса нарочито укључује случајеве ако представник наручиоца учествује у управљању привредног субјекта или ако представник наручиоца има више од 1% удела, односно акција привредног субјекта. Потребно је нагласити да се наведено примењује и на повезана лица представника наручиоца и то лица која су у: крвном сродству у правој линији; побочном сродству закључно са трећим степеном сродства, тазбинском сродству закључно с другим степеном сродства, односу усвојитеља и усвојеника, браку, без обзира да ли је брак престао или није, ванбрачној заједници, заједници живота и у односу старатеља и штићеника.

Представници наручиоца су након отварања пнуда или пријава обавезни да потпишу изјаву о постојању или непостојању сукоба интереса.

Члан 51.

Овим чланом Закона одређују се поступци јавне набавке: отворени поступак, рестриктивни поступак, конкурентни поступак са преговарањем, конкурентни дијалог, преговарачки поступак са објављивањем јавног позива, партнерство за иновације и преговарачки поступак без објављивања јавног позива.

Члан 52.

Овим чланом Закона прописан је отворени поступак у коме сви заинтересовани субјекти могу да поднесу понуду. Наручилац је дужан да у отвореном поступку објави јавни позив. Такође, овим чланом, предвиђени су минимални рокови за подношење понуда у отвореном поступку, као и могућност наручиоца да минимални рок за подношење понуда скрати на 15 дана, ако су испуњени неки од услова предвиђених овим законом.

Наручилац може да одреди краћи рок за подношење понуда али не краћи од 15 дана од дана слања на објављивање јавног позива, ако је рок одређен применом овог члана непримерен из разлога оправдане хитности, за коју наручилац поседује ваљане доказе.

Чл. 53. до 54.

Овим члановима прописан је рестриктивни поступак који се спроводи у две фазе, у коме сви заинтересовани привредни субјекти у првој фази могу да поднесу пријаву, а у другој фази само кандидати којима је призната квалификација могу да буду позвани да поднесу понуду.

Такође, прописани су минимални рокови за подношење пријава у овом поступку. Наручилац благовремено поднете пријаве оцењује на основу критеријума за квалитативни избор привредног субјекта наведених у документацији о набавци, о чему сачињава извештај и сваком кандидату коме је призната квалификација доставља обавештење о признавању квалификације, а кандидту коме није призната квалификација одлуку са образложењем разлога због којих му није призната квалификација, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима.

Чланом 54. овог Закона прописана је друга фаза рестриктивног поступка и минимални рокови за подношење понуда када поступак спроводи јавни наручилац, и то 30 дана од дана слања позива за подношење понуда, односно 15 дана од дана слања позива за подношење понуда, у зависности да ли је процењена вредност већа или мања од износа европских трагова. Наручилац може да одреди краћи рок за подношење понуда, али не краћи од 10 дана од дана слања позива за подношење понуда, уколико наведени рокови нису примерени из разлога хитности, за коју наручилац поседује ваљане доказе.

Чл. 55. до 56.

Овим члановима Закона прописане су законске претпоставке за спровођење конкурентног поступка са преговарањем, обавезе јавног наручиоца у вези са објављивањем јавног позива, критеријуме које је наручилац дужан да одреди у документацији о набавци, поступање јавног наручиоца код оцене благовремено поднетих пријава, ко може да поднесе почетну понуду, начин вођења преговора о почетним понудама, одређивање јединственог рока за подношење коначних понуда, те оцењивање коначних понуда и додела уговора на основу критеријума за доделу уговора.

Чл. 57. до 58.

Овим члановима Закона прописане су законске претпоставке за вођење конкурентног дијалога, обавезе јавног наручиоца да објави јавни позив, ко може поднети пријаву, поступање наручиоца при оцени благовремено послатих пријава, ко учествује у дијалогу, могућност наручиоца да дијалог спроводи у узастопним фазама да би се смањио број решења о којима се расправља током фазе дијалога, оцењивање коначних понуда као и могућност наручиоца да води преговоре са понуђачем за кога је утврдио да је поднео понуду која представља најбољи однос цене и квалитета.

Чл. 59. до 60.

Ови чланови садрже одредбе које се односе на партнерство за иновације као новог поступка јавне набавке који има за циљ развој иновативних добара, услуга или радова и њихову накнадну набавку под условом да је у складу са степеном израде и максималним трошковима договореним између наручиоца и учесника у партнерству за иновације.

Наручилац може да спроводи поступак партнерства за иновације ако има потребу за иновативним добрима, услугама или радовима, коју не може да задовољи набавком добара, услуга или радова који су доступни на тржишту. Партнерство за иновације спроводи се у

више узастопних фаза, утврђују се привремени циљеви које партнери треба да остваре у појединој фази и плаћање накнаде у одговарајућим износима. Елемент критеријума за доделу уговора у овом поступку је искључиво најбољи однос цене и квалитета.

Овим члановима прописана је, између осталог, и обавеза наручиоца да објави јавни позив, затим рокови за подношење пријава, оцена пријава и обавештавање кандидата, достављање позива за подношење почетних понуда кандидатима којима је призната квалификација, односно које наручилац није искључио из поступка јавне набавке, могућност да наручилац спроведе преговоре у узастопним фазама да би се смањио број понуда о којима треба да преговара, примењујући критеријуме за доделу уговора који су наведени у јавном позиву за подношење пријава или конкурсној документацији.

Чл. 61. до 62.

Овим члановима су, између осталог, прописане законске претпоставке за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива, који наручилац може да спроводи под условима који су предвиђени овим законом.

Такође, прописано је и за која добра, односно услуге наручилац може да спроводи ову врсту поступка, и то: додатне испоруке добара, добра која се котирају и купују на робним берзама, након конкурса за дизајн, за нове услуге и нове радове који се састоје од понављања сличних услуга/радова, под условима прописаним овом законом.

Наручилац који намерава да спроведе преговарачки поступак без претходног објављивања дужан је да објави обавештење на Порталу јавних набавки и у писаној форми позове једног или, ако је могуће, већи број привредних субјеката и да им достави конкурсну документацију.

Наручилац је дужан да једнако поступа према свим понуђачима и не сме да пружа информације на дискриминаторски начин које би поједини понуђачи могли да користе на штету других.

Члан 63.

Овим члановима је прописано да Секторски наручилац може да спроводи преговарачки поступак са објављивањем јавног позива за набавку добара, услуга или радова, користећи јавни позив, периодично индикативно обавештење или обавештење о успостављању система квалификације. Прописани су минимални рокови за подношење пријава, с тим да секторски наручилац може да одреди краћи рок за подношење пријава, али не краћи од 15 дана, ако рок прописан овим чланом није примерен из разлога оправдане хитности, за коју наручилац мора да поседује ваљане доказе.

Овим чланом прописана је и обавеза секторског наручиоца да у документацији о набавци одреди критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, критеријуме за доделу уговора, предмет набавке са описом потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова, уз навођење који елементи описа потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова представљају минималне захтеве које све понуде треба да испуне.

Између осталог, прописано је и да секторски наручилац благовремено поднете пријаве оцењује на основу критеријума за квалитативни избор привредног субјекта

наведених у документацији о набавци, о чему сачињава извештај и сваком кандидату коме је призната квалификација доставља обавештење о признавању квалификације, а кандидату коме није призната квалификација доставља одлуку са образложењем разлога због којих му није призната квалификација, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима. Такође, овим чланом прописано је ко подноси почетну понуду као и рокови за подношење такве понуде.

Чл. 64. и 65.

Овим чланом Закона прописана је могућност наручиоца да у рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем, преговарачком поступку са објављивањем јавног позива, конкурентном дијалогу и партнерству за иновације ограничи број кандидата које ће позвати да поднесу понуде или да учествују у дијалог, под условом да на располагању има довољан број кандидата, у складу са овим чланом закона. У том случају јавни наручилац је дужан да у јавном позиву или позиву за подношење пријава наведе објективне и недискриминаторске услове или правила које намерава да примени за смањивање броја кандидата, минималан број кандидата, које намерава да позове, а по потреби, максималан број.

Чл. 66. и 67.

Овим члановима Закона регулише се институт оквирног споразума, одређују се поступци јавне набавке које наручилац може примењивати с циљем склапања оквирног споразума, рок на који може бити закључен, број субјеката са којима се закључује оквирни споразум, те поступци закључења уговора на основу закљученог оквирног споразума.

Члан 68.

Овим чланом уређује се систем динамичне набавке за предмете набавке који су општедоступни на тржишту и који као такви задовољавају потребе наручиоца који успоставља и води систем динамичне набавке користећи искључиво електронска средства, на начин да је током целог периода трајања отворен свим привредним субјектима који испуњавају критеријуме за квалитативни избор, без накнаде. Наручилац успоставља и води систем динамичне набавке примењујући правила рестриктивног поступка. У систему динамичне набавке сваки заинтересовани привредни субјект може да поднесе захтев за учешће током читавог периода његовог трајања, а сви кандидати који су примљени у систем имају приступ систему током читавог периода његовог трајања.

Овим чланом утврђени су и рокови који се примењују у систему динамичне набавке као и обавеза наручиоца да објави јавни позив у коме наводи да успоставља систем динамичне набавке и период његовог трајања; у конкурсној документацији наведе најмање информације о природи и процењеној количини предвиђених набавки и све потребне информације у вези са системом динамичне набавке, укључујући информације како се систем динамичне набавке води, електронску опрему која се користи и техничке прикључке и спецификације; наведе поделу на категорије добара, услуга или радова и карактеристике које их описују; као и да обезбеди бесплатан, неограничен и несметан директан приступ

документацији о набавци електронским средствима током читавог периода трајања система динамичне набавке. Прописана је обавеза наручиоца да у року од десет радних дана од дана пријема пријава изврши оцену пријаве и одлучи о пријему привредног субјекта у систем динамичне набавке.

Наручилац додељује уговор о јавној набавци у оквиру система динамичне набавке понуђачу који је поднео најповољнију понуду на основу критеријума за доделу уговора који су наведени у јавном позиву, односно позиву за подношење пријава, с тим да се ти критеријуми могу прецизније одредити у позиву за подношење понуда.

Чл. 69. и 70.

Овим члановима прописано је да секторски наручилац може да успостави и води систем квалификације привредних субјеката, као и да објављује обавештење о систему квалификације. Обавештење садржи податке из Прилога 4. Део Г овог закона. Секторски наручилац утврђује објективне критеријуме и правила за квалитативни избор привредног субјекта и објективне критеријуме и правила за функционисање система квалификације који обухватају правила за упис у систем, могућност за периодично ажурирање критеријума и правила за квалитативни избор привредног субјекта ако је потребно, као и трајање система.

Чланом 70. Закона предвиђено је да је секторски наручилац дужан је да води писану евиденцију квалификованих привредних субјеката која може да се подели на категорије према типу уговора за који одговара квалификација. Уговори који су обухваћени системом квалификације додељују се применом правила друге фазе рестриктивног поступка, преговарачког поступка са објављивањем, конкурентног дијалога или партнерства за иновације, позивањем свих квалификованих привредних субјеката у систему квалификације, односно у оквиру појединих категорија система квалификације

Чл. 71. до 74.

Овим чланом Закона уређено је питање које се односи на услове за примену електронске лицитације. Наручилац може у отвореном поступку, рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем и преговарачком поступку са објављивањем, у поступку поновног отварања конкуренције на основу закљученог оквирног споразума као и за доделу уговора у оквиру система динамичне набавке, да одреди да закључењу уговора о јавној набавци претходи електронска лицитација, ако се садржај документације о набавци, а посебно техничке спецификације предмета набавке могу прецизно да утврде. Предмет електронске лицитације не могу да буду уговори о јавној набавци услуга или радова који за предмет имају извршење интелектуалног посла, као што су услуге пројектовања у грађевинарству, а који не могу да се рангирају помоћу аутоматских начина оцене.

Овим члановима уређује се начин примене електронске лицитације која се спроводи као електронски процес који се понавља, у коме се подносе нове цене, измењене наниже или нове вредности одређених елемената критеријума за доделу уговора и омогућава се рангирање понуда помоћу аутоматских начина оцене. Електронска лицитација се заснива

на цени ако се уговор додељује само на основу цене или на цени и/или на новим вредностима одређених елемената критеријума за доделу уговора који су наведени у документацији о набавци, ако се уговор додељује на основу најбољег односа цене и квалитета или на основу најнижег трошка применом принципа трошковне ефикасности.

Чланом 72. Закона прописано је да је наручилац дужан да пре почетка електронске лицитације изврши почетну оцену понуда, да истовремено, електронским средствима, позове све понуђаче који су поднели понуде које испуњавају услове за доделу уговора, на учешће у електронској лицитацији одређеног дана и у одређено време користећи везе, у складу са упутствима наведеним у позиву, као и да током електронске лицитације свим понуђачима у тренутку било које промене моментално шаље најмање онолико података колико је потребно да им омогући одређивање њиховог релативног ранга у односу на друге понуђаче.

Према одредбама члана 73. наручилац је дужан да електронску лицитацију заврши на један или више Законом прописаних начина. Након завршетка електронске лицитације, наручилац без одлагања објављује назив и ранг свих понуђача који су учествовали у лицитацији и доноси одлуку о додели уговора о јавној набавци на основу критеријума за доделу уговора и резултата електронске лицитације.

Чланом 74. Закона даје се могућност наручиоцу да захтева или да дозволи да се понуде подносе у форми електронских каталога или да понуде садрже електронске каталоге. Електронски каталог саставља кандидат или понуђач у складу с техничким спецификацијама и у форми који је одредио наручилац. Електронски каталог мора да буде у складу са захтевима који се примењују на алате за електронску комуникацију, као и са свим другим додатним захтевима које одређује наручилац, у складу са одредбама закона о електронској комуникацији.

Члан 75.

Овим чланом прописано је да наручилац приликом доделе уговора и оквирних споразума за набавке друштвених и других посебних услуга, примењује правила отвореног, рестриктивног или неког од поступака са преговарањем, изузев правила која су прописана овим одељком закона.

Члан 76.

Овим чланом је прописано које услове морају да испуњавају организације за које наручилац може да резервише право учешћа у поступцима доделе уговора о јавној набавци тачно одређених здравствених услуга, услуга социјалне заштите и услуге у области културе.

Наручилац је дужан да у јавном позиву наведе да понуђач може бити само организација која испуњава услове из овог члана закона.

Члан 77.

Овим чланом Закона утврђено је да наручилац може да спроведе конкурс за дизајн који може да буде организован као део поступка у коме се закључује уговор о јавној набавци услуге или поступак у коме се додељују награде или исплаћују накнаде учесницима конкурса за дизајн. Такође, прописано је да пријем учесника на конкурсе за дизајн не може да буде ограничен на одређено географско подручје или део тог подручја или на основу захтева да учесници могу бити искључиво правна или физичка лица. Наручилац може да ограничи број учесника у конкурс за дизајн, када је дужан да утврди јасне и недискриминаторске критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, с тим да број кандидата позваних да учествују мора да буде довољан да се обезбеди реална конкуренција.

Чл. 78. и 80.

Овим чланом закона прописана је могућност да наручилац набавља добра или услуге од тела за централизоване јавне набавке, а на основу: оквирног споразума који је закључило тело за централизоване јавне набавке, уговора који је доделило тело за централизоване јавне набавке или користећи систем динамичне набавке којим управља тело за централизоване јавне набавке. Наручилац може без примене поступка јавне набавке да телу за централизоване јавне набавке додели уговор о обављању послова централизованих јавних набавки, који може да укључује и обављање помоћних послова набавке.

Према одредбама члана 79. тело за централизоване јавне набавке је наручилац који обавља послове централизованих јавних набавки, с тим да ово тело може да обавља и помоћне послове јавних набавки. Тело за централизоване јавне набавке је дужно да централизоване јавне набавке спроведе на начин да узме у обзир начело транспарентности и конкурентности јавне набавке, као и да обезбеди приступ тржишту малим и средњим предузећима. Послови централизованих јавних набавки могу да се обављају на републичком, покрајинском или на нивоу локалне самоуправе. Заједничко тело за централизоване јавне набавке може да обавља послове централизованих јавних набавки за више локалних самоуправа. Организација и начин обављања послова централизованих јавних набавки уређује се законом, прописом Владе, одлуком наручиоца или споразумом између наручилаца.

Поред централизованих набавки, овим законом прописане су и заједничке јавне набавке. Наручиоци могу да заједнички спроведу одређени поступак јавне набавке или један наручилац може да овласти другог наручиоца да у његово име и за његов рачун спроведе поступак јавне набавке или предузме одређене радње у том поступку, у ком случају су дужни да посебним споразумом утврде своја права и обавезе. Ако се поступак јавне набавке у целини спроводи заједнички у име и за рачун свих наручилаца који учествују у заједничкој набавци или ако један наручилац у целини спроводи поступак за свој рачун и за рачун других наручилаца, сви наручиоци су солидарно одговорни за испуњење обавеза, у складу са овим законом.

Чл. 81. до 84.

Овим члановима Закона регулише се заједничко спровођење поступка јавне набавке са наручиоцима из различитих држава Европске уније. Наручилац може да користи услуге обављања послова централизоване јавне набавке које пружају тела за централизоване јавне набавке у држави чланици Европске уније. Тело за централизоване јавне набавке које има седиште у држави чланици Европске уније спроводи послове централизованих јавних набавки, у складу с правом државе чланице у којој има седиште.

Чл. 85. до 87.

Овим члановима Закона уређује се питање начина рачунања рокова у поступцима јавне набавке. Сходно томе, прописано је да се рокови одређују на дане, месеце и године. Државни празници, суботе и недеље не утичу на почетак и ток рока, осим ако су рокови изражени у радним данима.

Овим члановима Закона утврђена је обавеза наручиоца да приликом одређивања рокова за подношење пријава и понуда одреди примерене рокове, посебно узимајући у обзир сложеност предмета набавке и време потребно за израду пријава и понуда, а поштујући минималне рокове прописане одредбама овог закона посебно за сваки поступак јавне набавке.

Прописана је и обавеза наручиоца да продужи рок за подношење понуда или захтев за учешће ако додатне информације или појашњења у вези са документацијом о набавци нису стављене на располагање најкасније у законом одређеном року или ако је документација о набавци битно измењена.

Чл. 88. до 92

Овим члановима Закона уређује се питање годишњег плана набавки, односно његова, измене и допуне, објављивање. Такође чланом 89. прописано је да наручилац, пре спровођења поступка јавне набавке, а ради одговарајуће припреме поступка, истражи тржиште. Наручилац може да тражи или да прихвати савет независних стручњака, надлежних органа или привредних субјеката у вези са припремом и спровођењем поступка јавне набавке, под условом да се тиме не нарушавају начела обезбеђења конкуренције, једнакости привредних субјеката и транспарентности.

Након израчунавања процењене вредности јавне набавке, наручилац може да покрене поступак јавне набавке. Пре покретања поступка јавне набавке, наручилац може да именује комисију која предузима све радње у поступку, а нарочито припрема огласе о јавној набавци, конкурсну документацију, врши стручну оцену понуда и пријава, припрема извештаје о спроведеном поступку јавне набавке, обавља потребну комуникацију у

поступку јавне набавке у складу са одредбама овог закона и предузима потребне радње у случају подношења захтева за заштиту права.

Чл. 93. до 97.

Ови чланови Закона садрже одредбе о конкурсној документацији, њеном садржају који мора да буде разумљив, недвосмислен и припремљен на начин да омогући подношење прихватљиве понуде, затим објављивање и достављање конкурсне документације, као и измене, допуне и додатна појашњења документације. Чланом 94. овог закона оставља се могућност наручиоцу да захтева од привредног субјекта да му достави одређена средства обезбеђења која су предвиђена овим чланом Закона. Уколико наручилац захтева средства обезбеђења, дужан је да одреди врсту, средство и услове обезбеђења.

Такође се одређује да директни корисници буџетских средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије нису дужни да доставе средство обезбеђења које се захтева у складу са овим чланом.

Чл 98. до 104.

Овим члановима Закона уређују се питања описа предмета набавке и одређивања техничких карактеристика садржаних у конкурсној документацији којима се дефинишу тражене карактеристике материјала или добара тако да испуњавају сврху коју им је наручилац наменио. Предмет јавне набавке мора да буде описан на јасан, недвосмислен, потпун и непристрасан начин, који гарантује могућност упоређивања понуда у погледу захтева које је наручилац одредио. Техничке спецификације морају свим привредним субјектима да омогуће једнак приступ поступку јавне набаве и не смеју да неоправдано ограничавају конкуренцију у поступку јавне набавке.

Техничке спецификације не могу да упућују на посебну марку или извор или одређени процес који карактерише производе или услуге које пружа одређени привредни субјект или на жигове, патенте, врсте или одређено порекло или производњу, које би за последицу имало давање предности или елиминисање одређених привредних субјеката или одређених производа, осим уколико предмет уговора то оправдава. Изузетно, такво упућивање је дозвољено ако се предмет набавке не може довољно прецизно и разумљиво да опише, при чему такво упућивање мора да буде праћено речима „или одговарајуће”.

Прописана је обавеза секторског наручиоца да на захтев привредног субјекта који је заинтересован за одређени уговор о јавној набавци, стави на располагање техничке спецификације које редовно користи за своје уговоре о јавној набавци добара, услуга или радова или техничке спецификације које намерава да примени.

Чл. 105. до 110.

Овим члановима Закона уређује се питање огласа о јавној набавци које објављују наручиоци (нпр. позив за учешће, претходно информативно обавештење, периодично индикативно обавештење, обавештење о додели уговора и сл.). Огласи се објављују на Порталу јавних набавки на стандардним обрасцима. Даном приступања Републике Србије Европској унији огласи за јавне набавке чија је вредност једнака или већа од вредности европских прагова објављују се и у Службеном листу Европске уније.

Наручилац је дужан да објави јавни позив у свим поступцима јавне набавке, изузев у преговарачком поступку без објављивања и у случају када је то другачије уређено одредбама овог закона. Чланом 107. Закона остављена је могућност да јавни наручилац најави своју намеру о набавци добара, услуга или радова објављивањем претходног информативног обавештења на Порталу јавних набавки, а може да га објави и на свом профилу купца. Такође, предвиђена је могућност секторског наручиоца да најави своју намеру о планираним набавкама добара, услуга или радова објављивањем периодичног индикативног обавештења на Порталу јавних набавки или га објављује на свом профилу купца.

Чланом 109. овог закона прописана је обавеза наручиоца да обавештење о додели уговора пошаље на објављивање у року од 30 дана од дана закључења уговора о јавној набавци или оквирног споразумам, сем уколико би њихово објављивање било противно одредбама посебног закона или на други начин било противно општем интересу, ако би нанело штету оправданим пословним интересима одређеног привредног субјекта или би могло да доведе до повреде конкуренције на тржишту. Прописано је да наручилац може да објави свој профил на својој интернет страниц, на којем се објављују општи подаци о наручиоцу, план набавке, регистар уговора, претходно информативно обавештење, периодично индикативно обавештење, информације о поступцима јавних набавки и др.

Чл. 111. до 113.

Овим члановима прописују се основи за искључење привредног субјекта из поступка јавне набавке уколико се утврди да је привредни субјект или његов законски заступник лице, у периоду од претходних пет година од дана истека рока за подношење понуда, односно пријава правоснажно осуђен, за одређена кривична дела. Наручилац је дужан да искључи привредног субјекта из поступка јавне набавке ако у било ком тренутку поступка јавне набавке утврди да није измирио доспеле порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање или му је обавезујућим споразумом или решењем одобрено одлагање плаћања дуга. Такође, наручилац је дужан да искључи привредног субјекта из поступка јавне набавке уколико утврди да је привредни субјект у периоду од претходне две године од дана истека рока за подношење понуда, односно пријава повредио обавезе у области заштите животне средине, социјалног и радног права, укључујући колективне уговоре, а нарочито обавезу исплате уговорене зараде или обавеза; утврди да је привредни субјект покушао да изврши непримерен утицај на поступак одлучивања наручиоца или да дође до поверљивих података који би могли да му омогуће предност у поступку јавне набавке или је доставио обмањујуће

податке који могу да утичу на одлуке које се тичу искључења привредног субјекта, избора привредног субјекта или доделе уговора; постоји сукоб интереса.

Наручилац може документацијом да предвиди да ће искључити привредног субјекта ако утврди да је привредни субјект у стечају, да је неспособан за плаћање или је у поступку ликвидације, да његовом имовином управља стечајни (ликвидациони) управник или суд, да је у аранжману погодбе са повериоцима, да је престао да обавља пословну делатност или је у било каквој истоврсној ситуацији која произлази из сличног поступка према националним законима и прописима и сл.

У одређеним случајевима предвиђеним обим чланом, привредни субјект може наручиоцу да достави доказе да је предузео мере да би доказао своју поузданост без обзира на постојање основа за искључење (доказ да је платио накнаду, разјаснио чињенице, предузео конкретне мере ради спречавања даљих кривичних дела или непрофесионалног поступања).

Чл. 114. до 117.

Овим члановима Закона уређује се питање критеријума за избор привредног субјекта у поступку јавне набавке. Критеријуми се могу односити на: испуњеност услова за обављање професионалне делатности, финансијски и економски капацитет и технички и кадровски капацитет. Приликом одређивања критеријума за избор привредног субјекта, наручилац може да захтева само онај ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци. Критеријуми за избор морају бити у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.

Чл. 118. до 124.

Овим члановима утврђују су докази о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, којима се потврђује да не постоје основи за искључење; да привредни субјект испуњава захтеване критеријуме за избор привредног субјекта и да испуњава објективна правила и критеријуме одређене за смањење броја способних кандидата, ако је применљиво.

Наручилац у документацији о набавци наводи потврде, документе, изјаве и друге доказе којима привредни субјект доказује да испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта (потврдом надлежног суда, односно надлежне полицијске управе, потврдом надлежног пореског органа и организације за обавезно социјално осигурање или потврдом надлежног органа да се понуђач налази у поступку приватизације). Такође, овим члановима Закона прописани су и начини доказивања финансијског и економског капацитета привредног субјекта, као и техничког и кадровског капацитета.

Члан 125.

Овим чланом Закона прописано је да наручилац користи Базу потврда на интернету (систем e-Certis) ради добијања података о врстама и форми доказа и о надлежним органима који их издају у државама чланицама Европске уније. Систем e-Certis је бесплатан алат за упућивање на информације на интернету који пружа информације о различитим сертификатима и потврдама.

Чл. 126. и 127.

Ови чланови садрже одредбе о стандардима осигурања квалитета и стандардима управљања животном средином. Уколико наручилац у поступку јавне набавке захтева достављање потврда независних тела којима се потврђује усаглашеност привредног субјекта са одређеним стандардима осигурања квалитета, укључујући приступачност за особе са инвалидитетом, дужан је да упути на системе осигурања квалитета који се заснивају на одговарајућим серијама европских стандарда које су потврдила акредитована тела. Ако наручилац захтева достављање потврда независних тела којима се потврђује усаглашеност привредног субјекта са одређеним системима или стандардима за управљање животном средином, дужан је да упути на друге системе управљања животном средином или на стандарде управљања животном средином које се заснивају на одговарајућим европским или међународним стандардима акредитованих тела.

Чл. 128. и 129.

Овим члановима Закона прописано је да организација надлежна за регистрацију привредних субјеката води јавни регистар понуђача – предузетника и правних лица о постојању основа за искључење. Сваки привредни субјект може да поднесе захтев за упис у регистар понуђача, подношењем докумената којима доказује непостојање основа за искључење. Понуђач се брише из регистра понуђача на основу захтева понуђача за брисање или по службеној дужности ако престане да испуњава неки од законом прописаних услова.

Такође, прописана је и могућност привредног субјекта да у поступку јавне набавке достави потврду надлежног органа или тела о упису у званични регистар привредних субјеката или потврду од тела надлежног за сертификацију у држави чланици Европске уније којом доказује да испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта.

Члан 130.

Ови чланом Закона прописани су услови под којима се привредни субјекти у поступку јавне набавке могу ослонити на капацитете других субјеката. Ако привредни субјект користи капацитете других субјеката, мора наручиоцу да докаже да ће имати на располагању потребне ресурсе за извршење уговора, прихватањем обавезе других субјеката да ће те ресурсе ставити на располагање привредном субјекту.

Привредни субјект у поступку јавне набавке може да користи капацитете других субјеката, ако ће ти субјекти у својству подизвођача да изводе радове или пружају услуге за које се тај капацитет тражи.

Наручилац је дужан да, провери да ли други субјекти на чије се капацитете привредни субјект ослања испуњавају релевантне критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта и да ли постоје основи за њихово искључење.

Члан. 131.

Овим члановима Закона прописано је да наручилац не може да захтева од привредних субјеката да део уговора о јавној набавци повере подизвођачу или да ангажују одређене подизвођаче нити може да их у томе ограничава, осим ако посебним прописом или међународним споразумом није другачије одређено. Привредни субјект који намерава да извршење дела уговора повери подизвођачу, дужан је да у понуди наведе који део уговора намерава да повери подизвођачу (по предмету или у количини, вредности или проценту), наведе податке о подизвођачима и наведе да ће се плаћање вршити непосредно подизвођачу за део уговора који је он извршио, уколико подизвођач захтева да му се врши непосредно плаћање доспелих потраживања.

Чл. 132. до 134.

Овим члановима Закона уређују се питања везана за доделу уговора економски најповољнијој понуди на основу следећих критеријума: цене или трошкова применом приступа трошковне ефикасности, као што је трошак животног циклуса или однос цене и квалитета, односно трошка и квалитета који се оцењује на основу критеријума, укључујући квалитативне, еколошке и/или социјалне аспекте, повезане са предметом уговора о јавној набавци.

Наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди елементе критеријума за доделу уговора који морају да буду описани и вредновани, не смеју да буду дискриминаторски, морају да буду повезани са предметом уговора о јавној набавци и морају да омогуће ефективну конкуренцију.

Наручилац у документацији о набавци одређује релативни значај у пондерима за сваки критеријум, а посебно наводи методологију за доделу пондера за сваки критеријум, осим када се она утврђује само на основу цене. Када пондерисање није могуће из објективних разлога, наручилац наводи критеријуме по опадајућем редоследу важности.

При оцењивању понуда наручилац је дужан да примењује само оне критеријуме који су садржани у документацији о набавци и то на начин како су описани и вредновани.

Чл. 135. и 140.

Овим члановима Закона уређују се питања која се односе на понуду: начин подношења понуде, понуде са варијантама, важење понуде, трошкови припремања понуде, пријем и отварање понуде. Понуда се подноси на начин и у складу са условима и захтевима из документације о набавци. У року за подношење понуде понуђач може да измени или допуни своју понуду или да од ње одустане на начин на који је поднео основну понуду, са назнаком да се ради о измени или допуни понуде или одустанку од понуде. Наручиоци могу понуђачима да дозволе или да од њих захтевају да поднесу понуду са варијантама. Наручилац одређује рок важења понуде и тај рок се обавезно наводи у понуди, с тим да не може да буде краћи од 30 дана од дана отварања понуда. Трошкове припреме и подношења понуде сноси искључиво понуђач и не може да тражи од наручиоца накнаду трошкова изузев ако је поступак јавне набавке обустављен из разлога који су на страни наручиоца, кад је наручилац дужан да понуђачу надокнади трошкове израде узорка или модела, ако су

израђени у складу са техничким спецификацијама наручиоца и трошкове прибављања средстава обезбеђења, под условом да је понуђач тражио накнаду тих трошкова у својој понуди.

Понуде се отварају одмах након истека рока за подношење понуда, односно истог дана о чему се води посебан записник.

Чл. 141. и 143.

Овим члановима Закона уређено је питање прегледа, стручне оцене и рангирања понуда, односно пријава, као фазе поступка јавне набавке која следи након отварања понуде. При стручној оцени понуда проверава се: постојање основа за искључење привредног субјекта, испуњење захтеваних критеријума за избор привредног субјекта, испуњење критеријума за смањење броја кандидата, понуда и решења када је то примењиво, испуњење захтева и услова у вези са предметом набавке и техничким спецификацијама, као и испуњење осталих захтева, услова и критеријума утврђених у документацији о набавци који су од значаја за утврђивање садржаја понуде, да ли је достављено средство обезбеђења за озбиљност понуде, ако је тражено, и да је у складу са захтевима и да ли је понуда рачунски исправна.

Такође, уређују се питања која се односе на додатна објашњења, контролу (увид) код понуђача и исправку рачунске грешке. Наручилац може да захтева од понуђача, односно кандидата додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда или пријава, а може да врши и контролу (увид) код понуђача, односно његовог подизвођача. У том смислу, наручилац може у примереном року који није краћи од пет дана, да захтева од понуђача, односно кандидата да достави, допуни или појасни неопходне информације или документацију. Такво поступање наручиоца не сме да доведе до промене елемената понуде који су од значаја за примену критеријума за доделу уговора или до измене понуђеног предмета набавке.

Ако наручилац процени да је понуда неуобичајено ниска у односу на радове, добра или услуге, дужан је да од понуђача, у примереном року, захтева да образложи цену или трошак наведен у понуди. Такође је прописано на шта се образложење нарочито односи, а наручилац може да одбије понуду само када достављени докази не пружају одговарајуће објашњење неуобичајено ниске понуде.

Чл. 144. и 145.

Овим члановима прописани су услови за доделу уговора, те је у том смислу предвиђено да се уговори додељују на основу критеријума за доделу уговора након што је наручилац проверио да су испуњени сви услови наведени у овом члану Закона. Ако постоје две или више понуда које су једнако рангиране према критеријуму за доделу уговора наручилац ће уговор доделити, у складу са резервним елементом критеријума, а уколико и тада постоје две или више понуда које су једнако рангиране, наручилац ће доделити уговор понуђачу који буде извучен путем жреба.

Такође, прописано је да наручилац након спроведене стручне оцене саставља извештај о поступку јавне набавке. Наручилац је дужан да извештај о поступку јавне

набавке достави Канцеларији за јавне набавке или другом надлежном органу, на њихов захтев и у року који одреде.

Чл. 146. до 148.

Овим члановима Закона дефинише се питање одлука о додели уговора, одлука о обустављању поступка као и одлука о искључењу кандидата. На основу извештаја о поступку јавне набавке, наручилац доноси одлуку о додели уговора ако су се стекли услови за додели. Одлуку о додели уговора наручилац доноси у року од 30 дана од истека рока за подношење понуда, осим ако је наручилац у конкурсној документацији одредио дужи рок. Наручилац доноси одлуку о обустави поступка јавне набавке, уколико постоји неки од следећих разлога: из објективних и доказивих разлога, који нису могли да се предвиде у време покретања поступка и који онемогућавају да се започети поступак оконча, из објективних и доказивих разлога услед којих је престала потреба наручиоца за предметном набавком због чега се неће понављати у току исте буџетске године, односно у наредних шест месеци, уколико постану познате околности због којих би, да су биле познате раније, дошло до битне промене у садржају документације о набавци, ако није достављена ниједна понуда, односно пријава, ако ниједан кандидат не испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта и сл. Одлуку о обустави поступка наручилац доноси у року од 30 дана од настанка разлога за обуставу осим ако је наручилац у документацији о набавци одредио дужи рок.

Такође, прописано је да ће наручилац рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем, конкурентном дијалогу, преговарачком поступку са објављивањем и партнерству за иновације, према унапред дефинисаним критеријумима за квалитативни избор привредног субјекта, односно правилима за ограничење броја кандидата у тим поступцима, а на основу резултата прегледа и оцене пријава, донети одлуку о искључењу кандидата у односу на сваког појединог учесника који неће бити позван да поднесе понуду или да води дијалог. Одлука о искључењу доноси се у року од 30 дана од истека рока за доставу пријава, осим ако је наручилац у документацији о набавци одредио дужи рок.

Чл. 149. и 150.

Овим члановима Закона прописана је обавеза наручиоца да, након објављивања одлуке о додели уговора, одлуке о закључењу оквирног споразума, односно одлуке о обустави поступка, да у року од два дана од дана пријема писаног захтева, понуђачу, односно кандидату омогући увид у документацију и копирање документације из поступка о трошку подносиоца захтева, односно преузимање документације на одговарајући начин, с тим да је обавезан да заштити поверљиве податке, у складу са одредбама овог закона.

Чл. 151. и 153.

Овим члановима Закона прописују се да уговорне стране уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум закључују у писаној форми након доношења одлуке о додели уговора, односно одлуке о закључењу оквирног споразума и ако у року предвиђеном овим

законом није поднет захтев за заштиту права или је захтев за заштиту права коначном одлуком одбачен или одбијен, као и ако је поступак заштите права обустављен.

Такође, прописано је да уговор о јавној набавци може да се закључи у електронској форми, у складу са законом којим се уређује електронски документ и законом којим се уређује електронски потпис.

Чл. 154. до 162.

Ови чланови Закона регулишу питање извршења и измена уговора о јавној набавци. Опште правило је да се уговор о јавној набавци извршава у складу са условима одређеним у документацији о набавци и изабраном понудом, с тим да је наручилац обавезан да врши контролу извршења уговора о јавној набавци, у складу са условима одређеним у документацији о набавци и изабраном понудом.

Наручилац не може да врши битне измене уговора о јавној набавци. Измена уговора сматра се битном у случају када за последицу има измену карактера уговора у материјалном смислу у односу на уговор који је првобитно закључен, односно ако би се значајно изменила природа првобитно закљученог уговора.

Наиме, прописано је да уговор о јавној набавци може да се измени ако су измене, независно од његове вредности, биле предвиђене у документацији о набавци, на јасан, прецизан и недвосмислен начин. Такође, уговор може да се измени ради набавке додатних добара, услуга или радова од првобитног уговарача који су постали неопходни, а који нису били укључени у првобитни уговор о јавној набавци, у случају када промена уговарача није могућа због економских или техничких разлога, као што су захтеви компатибилности са постојећом опремом, услугама или радовима које су набављене у оквиру првобитне набавке и може да проузрокује значајне потешкоће или знатно повећавање трошкова за наручиоца. Законом је прописана могућност измене уговора због непредвиђених околности; могућност измене уговора у циљу промене уговорне стране; могућност измене уговора на начин да се повећа обим набавке, без спровођења новог поступка набавке; замена подизвођача. Наведено се односи и на измене оквирног споразума.

Члан 163.

Овим чланом Закона прописана је могућност наручиоца да раскине уговор о јавној набавци током његовог трајања, нарочито ако је уговор битно измењен, што би захтевало нови поступак јавне набавке, ако је уговарач у време поступка доделе уговора због постојања основа за искључење привредног субјекта требало да буде искључен из поступка јавне набавке, уговор није требало да се додели узимајући у обзир озбиљну повреду обавеза из Уговора о функционисању Европске уније и Директиве 2014/24/ЕУ и Директиве 2014/25/ЕУ која је утврђена пресудом Суда правде Европске уније, у складу са чланом 258. Уговора о функционисању Европске уније и уколико уговор није требало да се додели због озбиљне повреде одредаба овога закона која је утврђена правоснажном пресудом надлежног суда.

Члан 164.

Овај члан Закона прописује јавне набавке у области одбране и безбедности: војне опреме, укључујући и било који њен саставни део, компоненту или склоп, безбедносно осетљиве опреме, укључујући и било који њен саставни део, компоненту или склоп, добара, услуга или радова директно повезаних са наведеном опремом, услуга и радова искључиво за војне намене, безбедносно осетљивих радова и безбедносно осетљивих услуга.

Чл. 165. до 175.

Овим члановима се прописује које делатности се сматрају „секторским делатностима” у смислу да се ради са делатностим у подручју гаса и топлотне енергије, електричне енергије, водопривреде, услуге превоза, луке и аеродроми, поштанске услуге, вађење нафте и гаса и истраживање или вађење угља или других чврстих горива као и делатности директно изложене конкуренцији.

Чл. 176. и 177.

Ове одредбе примењују секторски наручиоци на понуде које обухватају производе пореклом из трећих држава са којима Европска унија није склопила споразум којим се привредним субјектима из Европске уније гарантује једнак и стваран приступ тржиштима тих држава. Одредбе ових чланова не доводе у питање обавезе Европске уније или Републике Србије у односу на треће државе. Чланом 240. Закона прописано је да понуда достављена у сврху закључења уговора о јавној набавци добара може да се одбије ако је удео производа пореклом из трећих држава већи од 50% укупне вредности производа који су обухваћени понудом. Република Србија обавештава Европску комисију о свим потешкоћама, правним или чињеничним, са којима се сусрећу и о којима је обавештавају њени привредни субјекти и због непридржавања одредаба међународног радног права из Прилога 8. овог закона када учествују у поступцима јавне набавке у трећим државама.

Чл. 178. и 182.

Овим члановима Закона прописује се уређење и делокруг Канцеларије за јавне набавке као посебне организације која обавља стручне послове који се односе на спровођење мониторинга над применом прописа о јавним набавкама, давање мишљења о примени одредаба овог закона, управљање Порталом јавних набавки, пружање стручне помоћи наручиоцима у вези са применом прописа из области јавних набавки и сл.

Мониторинг над применом прописа о јавним набавкама спроводи се у циљу спречавања, откривања и отклањања неправилности које могу да настану или су настале у примени овог закона. Мониторинг се спроводи на: основу годишњег плана мониторинга који Канцеларија за јавне набавке доноси до краја текуће године за наредну годину, по службеној дужности у случају спровођења преговарачког поступка без претходног објављивања у случају хитности и ако само одређени привредни субјект може да испоручи добра, пружи услуге или изведу радове, као и на основу обавештења правног или физичког

лица, органа државне управе и других државних органа. Мониторинг који се спроводи у току спровођења поступка јавне набавке не зауставља поступак јавне набавке.

Канцеларија за јавне набавке припрема годишњи извештај о спроведеном мониторингу, који подноси Влади најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину. Такође, прикупља статистичке и друге податке о спроведеним поступцима, закљученим уговорима о јавним набавкама и припрема посебан годишњи извештај о јавним набавкама;

Чл. 183. и 184.

Одредбе ових чланова односе се на Портал јавних набавки као електронског средства који, између осталог, омогућава: наручиоцима састављање, слање на објављивање и објављивање огласа о јавним набавкама на стандардним обрасцима, стављање на располагање документације о набавци и објављивање и достављање одлука у поступцима јавних набавки, као и објављивање планова јавних набавки, свим заинтересованим лицима бесплатан, неограничен и директни приступ, претраживање, прегледање и преузимање објављених огласа о јавним набавкама и документације о набавци, привредним субјектима бесплатно састављање и подношење понуда, захтева за учешће, планова и пројеката, комуникацију и размену података између наручиоца и понуђача, у складу са одредбама овог закона и сл. Такође, прописано је да Порталом јавних набавки управља Канцеларија за јавне набавке, а Служба Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе успоставља Портал јавних набавки и обезбеђује техничке услове за његову примену.

Члан 185.

Овим чланом Закона уређује се питање које се односи на службеника за јавне набавке, као и да Канцеларија за јавне набавке прописује поступак и услове за стицање сертификата за службеника за јавне набавке и води регистар о томе.

Чл. 186. – 203.

Овим члановима Закона прописује се надлежност Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија) као самосталног и независног органа Републике Србије, који обезбеђује заштиту права, у складу са овим законом. Прописано је да Републичка комисија у оквиру својих надлежности одлучује о: захтеву за заштиту права, одлучује о жалби против решења наручиоца, одлучује о предлогу за наручиоца да поднети захтев за заштиту права не задржава даље поступање у поступку јавне набавке, поништава уговор у складу са овим законом, изриче новчане казне итд.

Такође, прописана је забрана сваког покушај утицаја и утицај на доношење одлука Републичке комисије, састав и избор, надлежности председника Републичке комисије,

услови за избор, материјална независност председника и чланова Републичке Комисије, њихова одговорност, служба Републичке комисије, спречавање сукоба интереса и изузеће, престанак мандата председника и чланова Републичке комисије, начин организације рада Републичке комисије, општа седница и уједначавање праксе Републичке комисије, одговорност за рад и извештавање.

Чл. 204. до 212.

Овим члановима Закона уређује се поступак заштите права који представља поступак правне заштите у вези са поступцима јавне набавке, поступцима којима се уређују јавно - приватна партнерства и концесије и у другим случајевима у складу са Законом. Поступак заштите права чине претходни поступак, који спроводи наручилац и поступак пред Републичком комисијом.

Захтев може да поднесе сваки привредни субјект, кандидат, односно понуђач који има или је имао интерес за доделу одређеног уговора, односно оквирног споразума, и који указује да је оштећен или би могла да настане штета.

На одређена питања у поступцима из надлежности Републичке комисије, ако другачије није прописано овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак (заступање против пуномоћника, правила о достављању, рачунање рокова, и сл).

Чл. 213. и 215.

Овим члановима прописан је поступак подношења захтева за заштиту права и рокови за подношење захтева. Захтев се подноси електронским путем преко Портала јавних набавки истовремено наручиоцу и Републичкој комисији, односно у писаном облику, непосредном предајом или препорученом поштом наручиоцу, у ком случају је подносилац захтева дужан да копију захтева достави Републичкој комисији.

Захтев за заштиту права може се поднети у току целог поступка јавне набавке, осим ако овим законом није другачије одређено, а најкасније у року од 10 дана од дана објављивљања на Порталу јавних набавки одлуке којом се окончава поступак јавне набавке.

Захтев за заштиту права којим се оспоравају радње наручиоца у вези са одређивањем врсте поступка, садржином јавног позива и конкурсном документацијом сматраће се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније три дана пре истека рока за подношење понуда, односно пријава, без обзира на начин достављања.

Захтев за заштиту права којим се оспоравају радње наручиоца предузете након истека рока за подношење понуда или пријава подноси се у року од десет дана од дана објављивљања одлуке наручиоца на Порталу јавних набавки, односно од дана пријема одлуке у случајевима када објављивљање на Порталу јавних набавки није предвиђено овим законом.

Уколико је наручилац објавио само обавештење о додели уговора, за уговоре закључене применом одредби чл. 11. до 21. овог закона, захтев за заштиту права којим се оспорава законитост закључења таквог уговора сматраће се благовременим ако је поднет најкасније у року од 30 дана од дана објављивања обавештења о додели уговора.

Захтев за заштиту права којим се оспорава законитост уговора који је закључен без претходно спроведеног поступка јавне набавке сматраће се благовременим ако је поднет у року од 60 дана од дана сазнања за такав уговор, а најкасније у року од 6 месеци од дана закључења уговора.

Чл. 216. до 218.

Овим члановима прописане су последице поднетог захтева и садржина захтева. По правилу поднети захтев задржава наставак поступка јавне набавке од стране наручиоца, али на предлог наручиоца Републичка комисија може дозволити наставак поступка.

Такође, прописано је да Наручилац копију захтева за заштиту права без одлагања доставља изабраном понуђачу, који може доставити своје мишљење у вези са поднетим захтевом.

Члан 219.

Овим чланом прописана је претходна провера захтева за заштиту права. Наиме, наручилац по пријему захтева проверава да ли је уз захтев достављен доказ да је уплаћена такса, да ли садржи чињенице које указују на незаконито поступање наручиоца, да ли је изјављен од стране лица које има активну легитимацију, да ли је захтев поднет у року, те да ли постоје недостаци у садржини истог који онемогућавају даље поступање.

Даље је прописано да ако захтев за заштиту права не садржи све податке прописане законом, наручилац ће без одлагања да позове подносиоца захтева да захтев за заштиту права допуни у року од два радна дана, којом приликом ће подносиоцу захтева указати на који начин је дужан да поступи; ако уз поднети захтев за заштиту права није достављен доказ да је уплаћена такса или ако нису наведене чињенице на којима се заснива незаконито поступање, наручилац ће такав захтев одбацити решењем без претходног позивања подносиоца захтева да допуни захтев.

Такође, Наручилац ће захтев за заштиту права одбацити решењем ако је поднет од стране лица које нема активну легитимацију или је поднет неблаговремено, као и ако подносилац захтева не допуни захтев за заштиту права у складу са позивом за допуну.

Против решења о одбацивању подносилац захтева може у року од три дана од дана пријема решења поднети жалбу Републичкој комисији, док копију жалбе истовремено доставља наручиоцу.

Након пријема копије жалбе наручилац ће у року од три дана доставити Републичкој комисији потребну документацију из поступка јавне набавке ради одлучивања о жалби.

Члан 220.

Овим чланом прописује се поступање наручиоца после претходне провере захтева. Наиме, Наручилац у року од 5 радних дана од дана пријема процесно уредног захтева за заштиту права може да: донесе решење којим усваја захтев за заштиту права и делимично

поништава поступак јавне набавке, а које доставља подносиоцу захтева, понуђачима и Републичкој комисији у року од три дана од дана доношења, или да достави Републичкој комисији одговор у којем ће се изјаснити на све наводе захтева за заштиту права и комплетну документацију из поступка јавне набавке, ради одлучивања о захтеву за заштиту права, а примерак одговора да достави подносиоцу захтева. Подносилац захтева може доставити Републичкој комисији своје мишљење у вези са одговором наручиоца.

Ако решењем наручилац није оценио као основане све наводе захтева за заштиту права, подносилац захтева може поднети Републичкој комисији писано изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, о чему истовремено обавештава наручиоца достављањем копије изјашњења. Ако подносилац захтева не достави изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом у прописаном року, сматраће се да поступак заштите права није ни започет.

Чл. 221. до 224.

Након пријема одговора наручиоца или писаног изјашњења подносиоца захтева о наставку поступка пред Републичком комисијом, Републичка комисија утврђује да ли је уз захтев достављен доказ да је уплаћена такса; да ли садржи чињенице које указују на незаконито поступање наручиоца; да ли је захтев за заштиту права, односно писано изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом поднет у року; да ли подносилац захтева има активну легитимацију; да ли захтев за заштиту права има прописану садржину.

Прописани су случајеви у којима Републичка комисија захтев одбацује решењем (није уплаћена такса, не именује пуномоћника, не садржи чињенице које указују на незаконито поступање наручиоца, подносилац захтева не уреди садржину захтева, ако је захтев поднело лице које нема активну легитимацију и сл.)

Републичка комисија може пре доношења одлука из своје надлежности да тражи додатну документацију, податке, објашњења и мишљења од наручиоца, подносиоца захтева или других учесника у поступку, надлежних органа и других лица и да оствари увид у остале документе код странака у поступку јавне набавке, као и да прикупи друге податке за доношење одлуке.

Републичка комисија може на иницијативу наручиоца, подносиоца захтева или на сопствену иницијативу донети одлуку да затражи стручно мишљење од било ког правног или физичког лица које има релевантну стручност и знање потребно за утврђивање чињеничног стања.

Наручилац и подносилац захтева могу предложити да се одржи усмена расправа ако сложеност чињеничне или правне ситуације то захтева. Такође и Републичка комисија може иницирати одржавање усмене расправе, ако оцени да је исто неопходно за утврђивање чињеница у поступку заштите права.

Члан 225.

Овим чланом прописани су износи које је подносилац захтева дужан да уплати на име таксе. О трошковима одлучује Републичка комисија.

Чл. 226. до 227.

Овим члановима прописано је одлучивање Републичке комисије и рокови за доношење и достављање одлуке. Републичка комисија решењем: усваја захтев за заштиту права као основан и у целини или делимично поништава поступак јавне набавке; одбија захтев за заштиту права као неоснован; одбацује захтев за заштиту права, у складу са одредбама овог закона; обуставља поступак на основу пријема писаног обавештења о одустанку од захтева за заштиту права пре доношења одлуке; одбацује жалбу против одлуке наручиоца, у складу са одредбама овог закона; усваја или одбија предлоге наручиоца, односно подносиоца захтева; изриче новчане казне; поништава уговор; потврђује или поништава закључак наручиоца; обуставља поступак на основу пријема писаног обавештења о одустајању од жалбе, пре доношења одлуке; одбацује писано изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, у складу са одредбама овог закона; одлучује о трошковима поступка заштите права.

Републичка комисија је дужна да о захтеву за заштиту права одлучи решењем у року од 30 дана од дана пријема комплетне документације потребне за утврђивање чињеничног стања и одлучивање. Прописано је да је о жалби против закључка наручиоца Републичка комисија дужна да одлучи у року од осам дана од дана пријема комплетне документације потребне за утврђивање чињеничног стања и одлучивање.

Чл. 228. до 229.

Овим члановима регулисана је судска заштита, односно да се против одлуке Републичке комисије не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор у року од 15 дана од дана пријема одлуке. Покретање управног спора не одлаже извршење одлуке Републичке комисије. Такође, предвиђено је да се право на накнаду штете која је настала због повреде овог закона, може остварити у поступку пред надлежним судом.

Чл. 230. до 235.

Овим члановима прописана су посебна овлашћења Републичке комисије, која се односе на: захтевање од наручиоца да достави извештаје и документацију о поступању у складу са налозима Републичке комисије садржаним њеној одлуци; изрицање новчане казне; поништење уговора о јавној набавци; подношење захтева за покретање прекршајног поступка.

Овим одредбама закона предвиђено је и посебно овлашћење организације надлежне за заштиту конкуренције. Наиме, организација надлежна за заштиту конкуренције, може понуђачу, односно заинтересованом лицу изрећи меру забране учешћа у поступку јавне набавке ако утврди да је понуђач, односно заинтересовано лице повредило конкуренцију у поступку јавне набавке у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције.

Чл. 236. до 238.

Овим члановима Закона прописују се прекршаји и новчане казне за наручиоца, понуђача, кандидата, односно подизвођача. Такође, прописана је и застарелост покретања и вођења прекршајног поступка.

Чл. 239. до 248.

Ови чланови Закона обухватају Прелазне и завршне одредбе. Прописано је да се на поступке јавних набавки који су започети пре почетка примене овог закона примењују прописи по којима су започети. Такође, прописано је и да се на поступке заштите права примењују прописи по којима су започети поступци јавних набавки поводом којих је покренут поступак заштите права.

Поред наведеног прелазним и завршним одредбама прописано је и усклађивање рада Републичке комисије и Канцеларије за јавне набавке, доношење подзаконских аката, ступање на снагу и почетак примене овог закона.

Прилог 1.

Овај прилог садржи списак делатности у грађевинарству.

Прилог 2.

Овај прилог садржи списак војне опреме и списак добара које набављају јавни наручиоци у области одбране.

Прилог 3.

Овај прилог прописује захтеве који се односе на алате и уређаје за електронски пријем понуда, пријава за учешће, као и планова и пројеката у вези са конкурсима за дизајн.

Прилог 4.

Овај прилог утврђује садржину огласа о јавној набавци и то: претходно информативно обавештење на профилу наручиоца, претходно информативно обавештење, периодично индикативно обавештење на профилу наручиоца, периодично индикативно обавештење, јавни позив који објављује јавни наручилац, јавни позив који објављује секторски наручилац, обавештење о систему квалификације, обавештење о додели уговора, обустави поступка или поништењу поступка које објављују јавни наручиоци, обавештење о додели уговора, обустави поступка или поништењу поступка које објављују секторски наручиоци, обавештење о конкурсима за дизајн, обавештење о резултатима конкурса за дизајн, обавештење о изменама уговора, обавештење за друштвене и друге посебне услуге, претходно информативно обавештење у вези са друштвеним и другим посебним услугама, периодично индикативно обавештење у вези са друштвеним и другим посебним услугама, обавештење о постојању система квалификације у вези са друштвеним и другим посебним услугама, обавештење о додели уговора у вези са друштвеним и другим посебним услугама, обавештење за добровољну претходну транспарентност.

Прилог 5.

Овај прилог утврђује садржину документације о набавци у вези са електронском лицитацијом.

Прилог 6.

Овај прилог утврђује садржину позива за подношење понуде, позива учешће у дијалогу, позива за преговарање и позива за подношење пријава.

Прилог 7.

Овај прилог садржи списак друштвених и других посебних услуга.

Прилог 8.

Овај прилог садржи списак међународних конвенција у области социјалног и радног права и конвенција о заштити животне средине.

Прилог 9.

Овај прилог садржи списак правних аката Европске уније.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије за 2019. годину.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

У току израде Нацрта закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Нацрт закона) анализирани су ефекти важећег Закона о јавним набавкама. У изради текста Нацрта закона коришћена су и анализирана упоредно правна решења, искуства и пракса земаља у региону и Европској унији и друга међународна искуства као и искуства запослених, односно стручњака у области јавних набавки који су у претходним годинама примењивали Закон о јавним набавкама.

1) Одређивање проблема које закон треба да реши

Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС”, бр. 124/12, 14/15 и 68/15 - у даљем тексту: Закон о јавним набавкама) је у примени од 1. априла 2013. године, а до сада је два пута измењен и допуњен. Прве измене и допуне Закона су из фебруара 2015. године, када је донет Закон о изменама и допуни Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 14/15), којим је измењен и допуњен члан 86. Закона, односно смањена предност

за домаће понуђаче и добра домаћег порекла. У августу 2015. године донет је Закон о изменама и допунама Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 68/15) којим су извршене значајне измене и допуне овог закона и које су ступиле на снагу 12. августа 2015. године (осим измена и допуна које се односе на план набавки – члан 51. овог закона, које су у примени од 1. јануара 2016. године).

Последњим изменама Закона о јавним набавкама у одређеној мери обухваћене су и препоруке садржане у директивама из 2014. године, и то Директиве 2014/24/ЕУ Европског парламента и Савета о јавним набавкама и стављању ван снаге Директиве 2004/18/ЕЗ и Директиве 2014/25/ЕУ о набавкама наручилаца који обављају делатности у области водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга и стављању ван снаге Директиве 2004/17/ЕЗ.

Имајући у виду да Република Србија као држава кандидат од 2012. године, претендује да постане пуноправан члан Европске уније, постоји обавеза да на основу препорука из документа о принципима, приоритетима и условима Европског партнерства са Републиком Србијом од 18. фебруара 2008. године и на основу Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 83/08, 11/13 и 12/14), континуирано усклађује своје законодавство са правним тековинама Европске уније у области јавних набавки, „добром праксом” која је успостављена у земљама Европске уније у примени *acquis communautaire*, као и са одлукама Суда правде Европске уније.

Због свега наведеног, Влада Републике Србије је донела Стратегију развоја јавних набавки у Републици Србији за период 2014–2018. година („Службени гласник РС”, број 122/14) којом је предвиђено даље усклађивање прописа у области јавних набавки са директивама Европске уније, што подразумева и доношење новог Закона о јавним набавкама, којим ће се законодавство Републике Србије у овој области ускладити са законодавством Европске уније.

2) Циљеви који се доношењем закона постижу

Република Србија треба у потпуности да усклади свој национални правни оквир са правним тековинама Европске уније у области јавних набавки, односно да обезбеди правилно спровођење и примену националног законодавства у овој области на време приступања.

То нарочито укључује:

1) спровођење Стратегије развоја јавних набавки у Републици Србији за период 2014–2018. године, као и доношење Стратегије за развоја јавних набавки за период 2019-2023;

2) усклађивање законског оквира којим се уређују јавне набавке како би се обезбедила усаглашеност с правним тековинама Европске уније у овој области;

3) обезбеђивање административних капацитета за институционални оквир јавних набавки и његову независност;

4) обезбеђивање транспарентности поступака јавних набавки, без обзира на вредност уговора и одсуство дискриминације између домаћих и европских понуђача;

5) мере које се односе на спречавање и борбу против корупције и сукоба интереса у области јавних набавки;

6) обезбеђивање да све уговорне стране ефикасно примењују правила у области јавних набавки на свим нивоима, укључујући и развој оперативних инструмената, обуку и јачање административних капацитета;

7) јачање капацитета за спровођење у сектору јавних набавки.

3) Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема и зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Обезбеђивање правног основа који је усклађен са законодавством Европске уније у области јавних набавки могуће је једино изменом законског оквира. У том смислу, друга могућност, односно доношење Закона о изменама и допунама Закона о јавним набавкама оцењена је као неадекватна.

Доношењем Закона о јавним набавкама на новим основама уредиће се односи наручилаца (јавни наручиоци и секторски наручиоци) и привредних субјеката (свако лице или група лица, које на тржишту нуди добра, услуге или радове); уредиће се поступци јавних набавки уз примену начела економичности и ефикасности, обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, транспарентности поступка јавне набавке, једнакости привредних субјеката и пропорционалности; повећаће се конкурентност у поступцима јавних набавки и подстаћи већи приступ приватног сектора тржишту јавних набавки.

4) На кога ће и како највероватније утицати решења у закону

Предложена решења имају непосредан и позитиван ефекат на све субјекте који су у обавези да примењују Закон, како на наручиоце јавних набавки - јавни сектор, тако и на привредне субјекте - привреду. Позитиван утицај огледа се, пре свега, у ефикаснијем спровођењу поступака јавних набавки, јефтинијим поступцима, мањем администрарању и ефикаснијој заштити права у поступцима јавних набавки.

Осим тога, предложена решења треба да спрече коруптивно понашање и да обезбеде конкуренцију у поступцима јавних набавки. Наиме, потпуно и отворено оглашавање у поступку јавне набавке треба да:

1) подстиче одговарајућу конкуренцију – јер се тиме већи број привредних субјеката информисе о приликама за доделу уговора, чиме им се даје могућност да се надмећу за њих, што опет доводи до најбоље „вредности за новац“ за јавне наручиоце;

2) доведе до развоја тржишта – пошто се тако привредним субјектима показује да су доступне пословне прилике, чиме се подстиче развој тржишта уз ангажовање нових и разноликих субјеката и проширује база уговарача на локалном, регионалном, националном и међународном нивоу;

3) помогне у борби против корупције – повећавањем транспарентности и старањем о томе да привредни субјекти, јавност, медији и други учесници буду свесни доступних могућности за доделу уговора и у стању да сазнају више о тим могућностима, као и о понуђачима којима су уговори додељени.

5) Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Електронска набавка ће поступак јавних набавки учинити ефикаснијим и унапредити делотворност јавних набавки и смањити трошкове како на страни наручилаца, тако и на страни привредних субјеката.

Примена електронских средстава треба да донесе многе предности, укључујући:

- 1) смањене административне трошкове за појединачне поступке набавки;
- 2) поједностављене поступке набавки;
- 3) брже поступке набавки;
- 4) већу транспарентност, пружањем информација о појединачним приликама за доделу уговора, али такође и пружањем јасније слике о набавкама на широј основи;
- 5) бољи мониторинг набавке;
- 6) подстицање прекограничне конкуренције, смањивањем препрека које су се јављале код поступка набавки са папирном документацијом;
- 7) подршку развоју централизоване администрације набавке што резултира добром употребом економије обима у администрацији јавних набавки;
- 8) ширу административну модернизацију и поједностављење, што подстиче различите административне процесе као и ширење решења информационих технологија у оквиру и од стране владе и друштва у целини.

6) Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Примена овог закона неће изазвати додатне трошкове у привреди. Напротив, трошкови ће се смањити, с обзиром на поједностављен поступак у вези са начином подношења документације од стране понуђача наручиоцима. Трошкови јавног сектора, односно наручилаца такође ће се смањити будући да је законом, поред осталог, предвиђено бесплатно објављивање свих огласа о јавним набавкама на Порталу за јавне набавке на стандардним обрасцима.

7) Да ли закон подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Нацртом закона предвиђена су решења којима се спречава корупција, повећава конкуренција и смањењују трошкови поступка јавне набавке, као и побољшава поступак заштите права.

Мала и средња предузећа заштићена су од негативних ефеката централизације јавних набавки тиме што је тело за централизоване јавне набавке дужно да централизоване јавне набавке спроведе на начин да обезбеди приступ тржишту малим и средњим предузећима, тако што у случају поделе набавке у партије одређује предмет и обим поједине партије, узимајући у обзир могућност учешћа малих и средњих предузећа у поступку јавне набавке, када је то оправдано.

Због свега наведеног очекују се позитивни ефекти на оснивање нових привредних субјеката јер су јавне набавке значајан сегмент пословања и извор прихода за привредне субјекте.

8) Да ли су заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону

Нацрт закона је објављен на интернет страници Министарства финансија, а сва заинтересована лица су позвана да пошаљу своје предлоге и сугестије.

9) Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

У функцији ефикасне примене закона организоваће се презентација закона, ради упознавања јавног сектора и привреде са новим решењима у законској регулативи и ефектима које ова решења треба да произведу.

Ради успешне примене закона предвиђено је да до дана почетка примене овог закона буду донети подзаконски акти за извршавање закона. Интензивираће се мониторинг над радом наручилаца који врши Канцеларија за јавне набавке у циљу спречавања, откривања и отклањања неправилности које могу да настану или су настале у примени овог закона.

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТОМ ВЛАДЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа/акта

Министарство финансија

2. Назив прописа/акта

Нацрт закона о јавним набавкама

3. Да ли је пропис/акт усклађен са стратешким документом/стратешким документима Владе (заокружити)

ДА

4. Са којим стратешким документом/стратешким документима Владе је пропис/акт усклађен?

Стратегија развоја јавних набавки у Републици Србији за период 2014-2018. године („Службени гласник РС“, број 122/14)

Закључак о усвајању Акционог плана за спровођење Стратегије развоја јавних набавки у Републици Србији за 2018. годину („Службени гласник РС“, број 120/17 – у даљем тексту: Акциони план)

део стратешког документа Владе:

II. РАЗВОЈНИ ОКВИР

1. УНАПРЕЂЕЊЕ РЕГУЛАТОРНОГ ОКВИРА

1.3. Планиране активности у предстојећем периоду

циљеви из стратешког документа Владе који се испуњавају доношењем прописа:

Стратешки циљеви реформе јавних набавки су:

- 1) изградња и развој јединственог система јавних набавки у Републици Србији;
- 2) јачање конкуренције на тржишту јавних набавки;
- 3) смањивање нерегуларности у систему јавних набавки;
- 4) повећање економичности и ефикасности јавних набавки;
- 5) промовисање и подстицање еколошког и социјалног аспекта у јавним набавкама, учешћа малих и средњих предузећа и иновација;
- 6) потпуно усаглашавање домаћих прописа са директивама и другим актима Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) у области јавних набавки и њихово пуно спровођење у пракси.

Акционим планом је предвиђено да Влада утврди Предлог закона о јавним набавкама и достави га Народној скупштини на усвајање у другом кварталу 2018. године.

ИЗЈАВА О ОСТВАРЕНОЈ САРАДЊИ, ОДНОСНО ПРИБАВЉАЊУ МИШЉЕЊА ОД ОРГАНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕЛА

У поступку припреме закона, Министарство финансија је у сарадњи са Управом за јавне набавке и Привредном комором Србије у периоду од 3. октобра до 22. октобра 2018. године, спровело јавну расправу о тексту Нацрта закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Нацрт закона). Текст Нацрта закона објављен је на званичној интернет страници Министарства финансија, Управе за јавне набавке и Привредне коморе Србије, а сва заинтересована лица била су у могућности да коментаре и мишљења доставе електронским путем.

Објављеним програмом јавне расправе предвиђено је одржавање Округлих столова, који су у организацији Привредне коморе Србије одржани 08. октобра, 10. октобра и 12. октобра 2018. године у Новом Саду, Београду и Нишу и на којима је, поред чланова Посебне радне групе, присуствовао представник пројекта који се финансира из ЕУ фондова „Support for Further Improvement of Public Procurement System in Serbia”, као и представници државних органа, привредних субјеката, организација цивилног друштва, стручне јавности, као и друге заинтересоване стране.

После завршетка јавне расправе, чланови радне групе за припрему текста Закона о јавним набавкама су детаљно размотрили све пристигле примедбе, предлоге и сугестије. Прихваћене примедбе су унете у текст Нацрта закона.

У складу са чланом 39а Пословника Владе, Управа за јавне набавке није у обавези да оствари сарадњу са органима, организацијама и телима јер та обавеза није предвиђена посебним прописима.

ИЗЈАВА
ДА ЛИ ЈЕ НАЦРТ ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА ПЛАНИРАН ГОДИШЊИМ
ПЛАНОМ РАДА ВЛАДЕ

Доношење Предлога закона о јавним набавкама предвиђено је Планом рада Владе Републике Србије за 2019. годину.